

308612

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

చెన్న నట్టణము 1915 నం. నవంబరు నెల II వ తేది గురువారము

No 190

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర శాస్త్రీగ శుద్ధ చవితి ౪.

సంచిక ౧౯౦

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

టయిముల వినరము

కాకినాడనుండి ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలకు బయట పోయి 9 గంటల 30 నిమిషములకు చేరును. తిరిగి కోటిఫలిత 10 గంటలకు బయట పోయి కాకినాడ 12.30 గంటలకు చేరును. మరొకటి యీ నెల ౨౫ తేదీనుండి మధ్యాహ్నము ౧.30 గంటలకు బయట పోయి కాకినాడ 3 గంటలకు చేరును. తిరిగి కాకినాడనుండి కోటిఫలిత వెళ్ళకనే 3.30 గంటలకు బయట పోయి ౫ గంటలకు కాకినాడ చేరును. ఉదయమున కోటిఫలిత వెళ్ళుటండికి ౪.౧౦-౨౦ చార్జి కనూలు చేయబడును. ప్రోవలో యొక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదేచార్జి చేయబడును. మధ్యాహ్నము కాకినాడనుండి పోయి ౫.౧౦-౩౦ చార్జి చేయబడును. ప్రోవలో యొక్కడ ఎక్కినను దిగినను అదేచార్జి చేయబడును. ప్రతిరోజున బయట పోయి బండ్లు కాకినాడ లో పార్శ్వరోడ్డున కంటేట సమీపముగా నన్న ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారి టేకికలవ ఆఫీసువద్ద ౨౪ గంటలకు ముందుగా టికెట్టులు ఆద్యులగును. మరొకటి ప్రాతమున ౭.౪౦ ఆఫీసు ఎదుటగా నన్న మోటారు ట్రాన్సిటుకంపెనీ వద్ద బండి బయటపెట్టే కాలము నకు 15 గంటముందుగా టికెట్టులు విక్రయించబడును. నలుగురు ముందుగానే సామాన్య మోటారుకార్లు ఆద్యుల తీర్పుబడుచున్నవి. ఇందును ౫.౦౦ చార్జి కలుగును. తిరిగి సమీపముగా కాకినాడ లోనున్న అంజా పోస్ట్ ఆఫీసుకు పంపింపబడును.

ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్టు

కంపెనీ, కాకినాడ

The English Motor transit Company.

Automobile Engineers

Proprietor, A. SUBBARAYADU

COBANADA.

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి కల 0.8-0.

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబోట్ల పోగొట్టును

పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతిభంబునుండదగిన చోకయైన వైద్యసహాయము

సునాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి.

7, లెంబుకెట్టెనెద్ది మద్రాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్రులొలికే మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి.

డిసెంబరు 31 వ తేదీ తాళుగ నొకసారిగ నాలుగు రూప్యముల విలువగల మామండల గొనువారలకు క్యాలండరు బహిరంగ బంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డెక 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రీరోడ్డు, బొంబాయి.

7, లెంబుకెట్టెనెద్ది, మద్రాసు.

ఈ యుద్ధమున క్యాలండరులు కొద్దిప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలుగినది.

వనోపధి సారసవరిలా

ఇది వనోపధి సారసవరిలా మరలయు గల చక్కని గొడుగులను బాగుచేయును. కీళ్ళపొట్టు, పాతవాలు, పువ్వులు, నీరసపట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చక్కమునకు కాంతిరీతిగలిగియును. వాడితంతువులకు పుష్టిని లిగించును. కేతువు నుద్దేశించి వృద్ధి చేయును. దీనివలన కఠినమునకు బలము, అసౌగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొక నిమిషమైన మాన్యు నునుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువచ్చును. సీసా కల రూ. 1-4-0.

కుష్ఠకుమారుడు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును నునర్చును. భారతవర్షమునల్లి, తాగుబకు ముందు) నాగశ్రీతైలము వైపులకు ముందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవును 5-0-0.

ప్రొఫైటర్:- వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, కననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Panaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిరుముట్టలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టెక్ 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆవరణద్వారములకు చీమలను కడక టెండ్లమును కట్టలును, దోమలను, పురుగు జేటికలను ఏనుటలనుండి కాపాడును

స్టేషన్, ట్రైఫోయిడ్ మలేయో రోగములు రాకుండా కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒక సారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండ నేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములు పొందినవి. అవిను అందు కంటెని, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే రహస్య చేయబడినది. పొడిబుట్టలుములు ముడిచిచూచుటగాను అర్హతానుబంధిని గడిన గడవరింప. కట్టలుగలపెట్టె ఖాళీగానాడ లేకుండునాను. పోస్టు, టెల్గ్రాఫ్ దొంగిల ఖాళీయగుచుండును.

నాగులకు వ్రేలుము

డి. హరిజిండు రో,

10, చైనాయూని రోడ్డు, మద్రాసు

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, నల్లులు, చిరుముట్టలు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల కాధల నుండి నొప్పిలకు బయటరు. శ్రవణం ప్రసక్తి పెరిగినది మునుపటి వారిచే తిరిగిచూ చేయబడినది.

జాబులు

ఉపవిలేఖరులకు సూచన.

(1) శ్రీమంచి ప్రకాశరావుగారు (పంపిలి చున్న వ్యాసము మాకు చేరలేదు) (2) గ్రంథి రామరాత్రిగారు (హిందూ మతమును సంఘమును గూర్చి యేలూరు వార్తలలో ప్రకటించబడినది.) (3) కోకా వెంకటసుబ్బారావుగారు - పులికటింపడంబలందుకు చింతిలుచున్నారము. (4) నెల్లూరు వెంకటరామ శాయకుగారు (చంద్ర) కాధిపతులతో మరల వాగ్వివాదములు చేయుచున్నారము.

సంపాదకుడు.

I
రమాదారి కోడ్డు.

అయ్యా;
గుంటూరునుండి దక్షిణముగా వెళ్లెడి మద్రాసు హైవేలో డ్యు డిమెట్లూరునుండి ప్రతిపాడుమీరుగా వెళ్తుంటుంది. ఈ కోడ్డు ఆరవ మైలు మొల రవ మైలురకు జరులు, బండ్లు వల్లెలాంటి పోవుటకు చాలా బాధ గానున్నది. బండ్లు విరిగి పాట పారు లభ్యల పాలై పోవుచున్నారని ఇది రహదారి కోడ్డు. ఎవరు మడలమీరుగా వెళ్లె కోడ్డుకు వెళ్లె మా కొంగల భయము మెండు. పగలే ముందు ముందు ముందు రహదారి కోడ్డు మరల ముందు చేయుచు 2, 3 మైళ్లు మరల ముందు అధికారము కొంతవరకు పరిచిగిందుమితిగి ఆగోమిందుమితి లేదు. ఇంత కోడ్డు నెప్పుడు వరము చేయుచున్నారే గాని మా కష్టములు తప్పించుటలేదు. ఈ రహదారి మెండు నేపరిచుటకలె నని గవర్న మెంటు వారిని చేరుకొనుచున్నాము.

ఒక కరణము.

II
వివేక వర్ధిలనభ, ఆనెగొంది.

అయ్యా;
ఉపదేశములను భాషాభిమానుల పుస్తకములను జూచుటచే కలిగిన దేశాభిమానమును, నుజ్జనమున కలుగు వివేకమును, అభివృద్ధి పరచుటకై విజయనగర ము పేరు వదలి న ఆనెగొంది సంస్థానమునందు వివేకవర్ధిలను పేరు నొక పుస్తక భాండాగార మునకుంచి కొన్ని మాసములు గాభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

ఈ సంస్థానాధిపతులు శ్రీమంత శ్రీరంగ జేరరామ రాజుగారు ప్రధాన పాత్రను పోషించుచున్న యయ్యది భవిష్యత్తు భవిష్యత్తు గాంచుటకు సువిధములేదు. ఈ సంస్థానమున మూల కారణభూతు డగు శ్రీ కృష్ణ జేరరామల చరిత్రాచలను వివేక వర్ధను ఆంధ్ర గిర్వాణ భాషా గ్రంథము లిందులేవునుట యీ భాండాగారమునకు కళాకముగ నున్నది కావున అట్టి గ్రంథములు అందునా వివేకవర్ధను భాషాభిమానులకు దేశాభిమానులకు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లుచుంచెదను.

చి. శ్రీనివాసరెడ్డి, కార్యదర్శి.

III
ఒకై ప్రేక్షకులు.

అయ్యా;
ఈ కథకు ముచ్చానునుండి బొంబాయికి, బొంబాయి నుండి మద్రాసుకు వరకు మెయిల్ బండ్లలో ప్రాత్రగా ఇంటరుమిడియేట్ తరగతి యుంచబడి యున్నది. ఈ తరగతికి ఛార్జి సాధారణపు మెయిల్ ఛార్జికి ఒకటిన్నర వంతులు వసూల్ చేయుటకును ఎరువి మైళ్లకు ఎక్కువగా మారము ప్రయాణము చేయవలసినందు ఈ మెయిల్ బండ్లలో మాడవత్తరగతిలో పోకూడదు కావున జరూరుపను అన్న వారందరు ఛార్జి మెయిల్ గుర్తింపును ఈ బండ్లలో ప్రేతర గతియందు పోకతిరదు. అందుచే, ఈ తరగతిలో ప్రయాణము చేయువారును ఎక్కువగానే యుండును. అయితే, ఒక్కొక్క బండిలో ఈ తరగతికి 2 లేక 3 అరలు మాత్రము ఉంచబడి యుండును. కొన్ని బండ్లలో ఒక అర మాత్రమే యుండుటయు గలదు గాన ప్రయాణికులకు చాలినంత స్థలము ఏమిడియుండును ఉండుటలేదు. ఇందుచేత, ఎక్కువ డబ్బిచ్చి ఇంటరుమిడి యేట్ టికెట్లను తీసికొనియు అనేకులు ప్రయాణము చేయుచున్నారని పోలీస్ వారు గమనించుచున్నారని. ఆ తరగతిలో నైనను చాలినంత స్థలముండుటలేదు కనుక రయిల్వేయధికారులు ప్రతిబండియందును ఇంటరుమిడియేట్ తరగతికి ఒక పూర్తి బండిని తీసికొని ముందు ఏర్పాటుచేసి ప్రయాణికులకష్టముల నంత మొందింతురు గాత !

ఒక ప్రయాణికుడు.

IV
ఒక ప్రత్యుత్తరము.

అయ్యా;
ఆంధ్ర దినపత్రికలకు, చతువుమండ, ఒక సంవత్సరం, ఒక విలేఖరుడు ఒంగోలు పత్రములకు గూర్చిన జాబును చదువుటకు సంభవించినది. అందు మా పురవాసులకు ఎం. వి. వారాచులశర్మగారిని గూర్చి అసందర్భముగా వ్రాసియుండిరి. శర్మగారు, గోపాలకృష్ణ పుస్తకభాండాగారమునకు కాగితకర్మలు, పీరు చిన్న వాడట, కాగిత, లేదా సంకతులు ఉన్నట్లుగా వ్రాయువారిలో ఘనములు పూజ్యులగు విలేఖరుడుగారు! శర్మగారు, లేదా సంకతులు అన్నట్లుగ ఎప్పుడు వ్రాసి వాలో మాట్లాడుతూలగు మీరు దయచేసి తెలుపగలరా? ఏ ప్రతికలలో తా మా సంకతులు చూచినార? వారు వ్రాసిన ఆ వార్తలను చదివిన, ఒంగోలు పాఠ లూరముగారు? కాన పూజ్యులగు విలేఖరులు ఇట్టి పిచ్చి కుర్మి వ్రాసి పాఠకుల మనస్సుల నాందోళన పటవంతుల గాక! మరియు శర్మగారి పుస్తకభాండాగారములో పని వారుగ జరుగలేదనియు, అది గినవారికి పుస్తకములు ఇచ్చుటలేదనియు, వ్రాసిరి. ఈ భాండాగార మందిరమును కనిన, కలకత్తా వీక్షిగి భూపకమునకు వచ్చునని వ్రాసిరి. ఇవియన్నియు కేరలవబద్ధములు. ఈ వ్యాగ్ర ప్రయలు. ఇప్పుడీ గ్రంథాలను గూర్చి గ్రంథాలులు, విద్యార్థులు, శ్రీమతి, వర్తకులు, ఉపాధ్యాయులు తీసికొని చదువుచుండ, శర్మగారు పుస్తకములు ఇచ్చుటలేదని వ్రాసుట ఎంత సాహసము! ఇట్టి పిచ్చి వ్రాతలు వ్రాసిన శర్మగారి కేమియు నష్టమురాదు. పాఠకులారా! మీరిట్టి యావ్యాగ్ర ప్రత్యుత్తరాల చదువకుండురు గాక !

ఒక న్యాయవాది.

V
నియోగి మహాజనుల కొక విన్నవము.

అయ్యా;
ప్రతి సంవత్సరము నియోగి మహాజనులకు సమావేశము చేయుట నేను ముందుగా కొంతకాలము ఆచటికి పోయియుండి తగిన యేర్పాట్లను చేయుట నాకు కష్టమై యున్నది. కాని ఈ సంవత్సరము నాకు సంభవించిన దైవికములకు వివత్సరంవరల చేతను, అపాస్త్యముచేతను వెనకటిరలే యుండుగా ఆచలా పురమునకు వెళ్లె తగిన ఏర్పాట్లు నేను చేశలేదు. సభాభిమాను గలవారును, సభా కార్యములందెల్ల ప్రజేషము పరిచయము అభివేషము గలవారును పలువురును, వాగివిషయమునందు నన్నే కాగ్రంధకర్తాను విశ్వమందుగొని తా మాదాసీతులు యుండుట నాయుగల ప్రేమచేతనే యని తలంచుచున్నాను. సభకు గురించి నా క నేటలు పలు సార్లు అత్తరములు వ్రాయుచున్నాను.

కావున 10-12-15 నియోగి మహాజనులకు ఈ క్షణము గ్రహమునకు ప్రీక్షిత కురుకులకు యాగ్రంధకలములను నిదివరకు నాహ్వయము చేసి యున్న అ మ లా పుర ము నందుగాని లేక మరొక ప్రజేష మందు గాని న శ వాసునంతన్న శ్రేష్ట శుద్ధవరులను నేనే కత్తికొని ప్రయత్నించి జనుప్రముగా నిర్వహించువాడనని విన్నవించుకొనుచున్నాను. చీరాల రాజుల పౌండరర సభలందు నియోగి మహాజనులకు కాత్రిక శుద్ధవరునికి సమీపముగాని శ్రేష్ట శుద్ధవరునికి సమీపముగాని చేయవలయునని నిర్ణయించబడి యుండుటచేతను కాత్రిక మాసము నక్షాకాలము కావున ప్రయాణమునకు అసాకర్యముగ నున్నది. శ్రేష్ట మాసమునకు మార్చవలసినదని పలువురు మిత్రులు 10, 11 శుభవత్సరములందు సభ యందు వచ్చిండుటచేతను ఈ మాసము ఆంద్రు ఆ మాడముగ నుండునని తలంచుచున్నాను. కాత్రిక శుద్ధవరుని ముందు జనపవలసిన 10-12-15 దీక్షితారాధనమును మాత్రము తాలూకా యందు ఇందువల్ల వాసులు జనుప్రముగా తాము నిర్వహించెదమని ప్రకటించుటచేత వారికి కృతజ్ఞత నై యున్నాను.

వై. కోటిశ్వరశర్మశాస్త్రి.

వీర వూజు

ఇందు పురాతన భారతీయులకు ప్రతాపచక్రములు చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి చిత్రములు నూడ కలపు ఇట్టి గ్రంథ మిగిల కాంధ్రమున మిమిముటి లేదు. మొత్తము లైదు 0-12-0 కాల్కో లైదు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రములు చేయబడియున్నవి. నలుము వారు:- శ్రీ పాద ను బహుశ్యా శాస్త్రి, 7, తిలకేశ్వరి, మద్రాసు.

VI
వెద్దాపురము మీటింగు.

అయ్యా;
ఈ నెల 4-వ తేదీ పత్రికయందు వెద్దాపురములో మీటింగు అను పేరున ఒక వర్తకుడు కొద్ది సంగతులు మాత్రమే వ్రాసి వాడు. అది బహు విశ్రాంతి మున మీటింగు. చూచి తీరవలసినదేకాని చెప్పినంతమాత్రముచేత బోధపడదు. అదివల కక్కడ జరిగిన గోదావరీ మండలసభకు ఖర్చుకాగా మిగిలిన సొమ్మును ఏర్పడుగా నుపయోగించవలసినదను సంశయము ఆగోచించుట కిమిటింగు చేయుచున్నది. సదర మీటింగునకు 14 రుకు స్టిడ్యును ఇద్దరు వర్తకులును ఒక గయితును మాత్రము వచ్చిరి. మొట్టమొదట స్టిడ్యు చావలి లక్ష్మీనారాయణ రావుగారు లేచి ఈ సొమ్ము ఏ యుద్దేశముతో వరము చేయుచున్నారో అందుకొదనే యుంచవలెనా? లేక మొదట్ను ఇద్దరు వచ్చిన రీతిని ఖర్చుపెట్టవచ్చునా? అనేది యంతయు ముందుగా తేలిచే తక్కిన యంతయు విచారణ చేయ వలసినది యున పొందిచిరి. మీటింగు ఇంతయును సబబుగానే వచ్చినది. ఏమనగా, ఏ యుద్దేశముతో వరము చేసినారో అది నిమిత్తమే ఖర్చుకావలెంటే, ఎవరును ఒక వైసయిన తీరుకయే యుంచవలెను. లేక యిద్దరు వచ్చినరీతి ఖర్చుపెట్టవచ్చుంటే, ఒక్కొక్కరు క్లబ్బుకే కావడం లక్ష్మీ విలాస నమాజము, అన్నదాన సమాజము, వరములకుమాడ దానితోపాటు ఇతరులని యుండును. ఏమియుచెప్పలేక కొంతసేపు చర్చించి యీ యంతయును వోట్లకయినను వెట్లక వారిలో వారే ఆస సములేదని తోచి నీవీనాను. ఇంతలో మధ్యాహ్నము స్టిడ్యు గారొక పొయింతుకు కనిపెట్టిరి. ఏమనగా జిల్లా మండలసభ రాజకీయ సంబంధ మునది. వా క్లబ్బుకూడ రాజకీయ సంబంధముగలది, గురు నిజరసామ్మ క్లబ్బుకొద మాత్రమునయే (పరపరమ్యుని యు తక్కిన సమాజములకు రాజకీయ సంబంధము లేదు గనుక వారి ముందే (పరపరమ్యుని యు నుపాదించిరి. స్టిడ్యు అందరును అంగీకరించి మీటింగు మధ్యాహ్నము చేసిరి. ఆహా! యెంత యాశ్చర్యము! వీరి క్లబ్బు ఇది వరలో రాజకీయ మునకు పలుకు ఏమి చేసినారో, తక్కిన సమాజములు చేయనిది యెందులో వీరి వీరికే తెలియవలయును కాని బ్రహ్మకై నను తెలియకుదా? నా బోటి రయితు నాకు ఆకుగవలెంటే, ఈ గ్రామములో తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు స్టిడ్యు వైసు ప్రెసిడెంటు స్టిడ్యు- ముగిసిపోయి కా నిల్చున్న స్టిడ్యు వైసు వైసు మెం స్టిడ్యు-ఎటునుండి యెటునున్న నో అనేది భయముచేత ఎవరక అనుగలేదు. మిత్రులారా! ఇటు వంటి వల్లెల మీటింగులలోనే స్వలాభము కోరుండుంటే, తక్కిన విషయములలో చేరే చెప్పనే?

ఒక రయితు.

VII

త్రిపురసుందరీ యువతీ విద్యానిలయము, బాపట్ల.

అయ్యా;
ఈ విద్యాలయము మన మూర్ధజేశుండు ఆతి సహాయుడో దైవమునుమ్మి ప్రారంభింప బడిన ప్రథమ ప్రతిష్ఠావనము. ఇది ప్రారంభింపబడి రెండుమాసములు మాత్రమే యుండు ఇప్పుడిచ్చట వివరముగా యుండును చదివుచున్నార తన వసతులను సహాయులగు గురుగణేసిన పలువురింకను జేరుటకు సిద్ధులగు నున్ను వెలిపియున్నాగు విద్య సభ్యునింప నాకుంతలేమి వలన గాని శ్రీలకుందలి విద్య సభ్యుని గాంచుండుట కూయు, అరకాశము గలగజేసిన ఆదిరకాలములో శ్రీలవిద్య యాష్టత్వమును బొందగలదనియు దీనివలన వ్యక్తికొంపబడినది. ఇవలన నీ విద్యాలయమును ప్రతిష్ఠించి దీనికై పాటుపడెడివారు తమ శక్తి సామర్థ్యములను వినియోగము చేయగలవారే గాని, ధనాధ్యులు గారు. నెలచందాల మూలముగ కొండలు గుణాధ్యులు దీని బోషించుచున్నారు. ఆద్రష్టము ఇప్పుడుండెడి విద్యార్థులలో సహాయము చేయుడెడి కేరల స్వల్పరంభ్యాలు భోజనమునకు విద్యార్థి జీతమునకు మాత్ర మయిన గూలకున్నది. ఇందుకు మాత్రము 3గే మాసములకుమచ్చు. గుం అం లు మాత్రము వచ్చుచున్నది. తక్కిన ఖర్చులకును యోగ్యతా పత్రికను బొందిన యుపాధ్యాయులు నియమించుటకు దగిన సాహాయ్యము లేకుండుటవలన వెనక ముండుచున్నాను. ఏర్పడునుకొద్ది కాలములో నీ విద్య యుపాధికారిక పాలకత్వమున పదార్థవిజ్ఞానమును దేశచక్రమును మేళనమున విద్యకుగల పగునో అట్టిపథకమును నిరంకుశముగ బట్టుటకును వలయు రీతిని బోధింపగలిగియుండుటకు ఇట్టి విద్యాలయము దేశముల యాజమాన్యముకొంద నుండవలయునే గాక రాజ్యాంగ నిబంధ

వలకు లోనై యుండిన ప్రయోజనములకు గలగదని వాయుభి ప్రాయము- జేయుట యుత్సాహములనను ప్రోత్సాహము వలనను దీనిని సుమర్చించుట దుర్బలమైనవారు దీనిని సమ్మతించి పుడని దొరతనము వారిని బ్రార్థించును.

దీని యాదర్శములను సూక్ష్మములకు, కొండవెంకట నుబ్బయ్యగారి యూహాయందు మన ముద్విశ్రులూయవచ్చు భారదానికేత మనకును భేద మింకనుక మూతము. కొద్దిభేదమెద్ది యొనగల్గిన వారి యూహాపోహల కనుబొమకు మూలముల ననలించియుటకు సుదీయమిందుకైననులేదు. వామామాత్రభేదమును పరిగణించక వారిదివరకు జేసిన కృషిని వారియందుగల పరాజోత్సాహమును, వారి కార్యానుసంధానశక్తియును దీనిని గూర్చి వినియోగించి యీ యంతరమును బ్రోచి భారదాని కేతనమును వృక్షరాజమునుజేసి గ్రామాంతరకాదర్శములయొద్దరని గోచయవచ్చును. కాలవిశ్రంబములను కార్యము చెడును. ఇనుమునందును మండిననే సమ్మెటచెట్టులవల సాగును. వారి కొక్కరికే గాక వారివంటియువారగులందరికి నీవిజ్ఞానన.

చోరగుడి వెంకటాద్రి

VIII

బెజవాడ మోసగాండు

అయ్యా, మావిజయవాటిక నుండు మోసగాండ్లగురించి నాచే వ్రాయబడిన వ్యాసము మేనెల ౭ వ తేదీగల మర్రాసు మొయలు, న్యాయుండియా జైరికవత్రికయందు, ౧౧ వ తేదీ మర్రాసు బయ్యుత్పత్రికయందుకు ప్రచురింపబడినది. ఈ మోసగాండ్ల వలన నందింపబడుచూరు విశేష మింగ్లీషు రాని వర్తమాన, రహితులు నుండుచే నాంధ్రప్రదేశ్ లకుండు ప్రయరించిన మేలగునని తెలపి వ్రాయుచున్నాను. ఈవిజయ వాడ మోసగాండ్లకు మాతృకృపాము; దృవ్యాకర్షణమునకును, ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల విద్యలకును ఉనికిపట్టు. ఇంద్రతిరభ్రశ్రోతందగు కంసాలశలజాండ్లొక్కరుండు కలగడు ఇత్తెడదగరస్వభావముగలవాడుగాన ఆతనిదృష్టిపథమున దగిలి తప్పించుకొని సోవువా నుండరు. ఇతడు పయోజుభవిష తుంభానువంటివాడు ఇతనికి నాలుకతీపు, లోన విషము పట్టు భల్లూకపుష్టు. నొసలుబత్తుకు నోరునోడెను. ఈతనియధ్యక్ష తక్రింద ఫోర్టరీపత్రికములు, విల్లులు, తప్పదస్త్రావేజులు సృష్టించుచును. ఈచేతాతనిక్రింద కాకినీ, ధాకినీ గ్రామాలులనేక ములుగలవు. వాన పల్లెలు, పక్కణియులు శోధించి భవా పేక్షాభూతము సోకిన యీ వజ్రములను వెతకి, వారికి ఆసారీగాను బుద్ధులందు బృహస్పతులనియు, ధనమంత్రులచేయి లనియు, వైభవమంత్రుల చేనేంద్రులనియు బోధించి, కటికి వాడు భద్రకాలకు మేకను ఈ దృష్టినిగమ్యవట్లు గొనిగచ్చి ముగ్గులూకూర్చుండచెట్టి భూపముచేయుచు కాఫీ, టీ, ఉప్పు మాపు మొదలగు భక్ష్య, భోజ్య, చోవ్య, లేవ్య పానీయములు కడుపార పెక్కించి విందులచే దృష్టికొనింతురు. ఇందుచే వారు భూతావేశమై ముక్కువాడుగట్టిక యెద్దవలె నడుచుకొనుచుందురు. అంతట చేవోయొక వ్యాపారమునందు దింపి కొన్ని జలగూప్యములు వెల్లుబడిక్రింద స్వీకరించి, కొలది సూసములలో వెల్లెలయండ్ల భూముల పట్టిపోగా ఇండ్లు, భూములు, అగ్రహారములు తాకట్టుపెట్టిందిగా యెప్పుచిగాని ద్రవ్యమును కొల్లగొందురు. ఇప్పుడట్లు మోసగోయనకారనేకులు రహితులలోను, వర్తకులలోను, మార్కెట్లలోను, అగ్రహారములలోను గలరు. అదివరలో రాచబిడ్డలవలె తింగుచు భనముచే చులతూగుచున్న వారి నేకులు సేచు భనము, ఇండ్లు, భూములు, అగ్రహారములుగోలూలాయి మిణకరించుచు బిచ్చగాండ్రవలె తిరుగుచుండుటం గాంచనేర హృదయ శోశము వంతినొందదు! బగ్గి బండ్లు, కోమలెక్కి తిరుగువారు ఈ యాసారీగారచెంతక జేరిన కొలదిదిములలో కోచిబండ్లు విడివాడి జట్కూరుండ్లెక్కుటయు, పిదప కొద్దిదిములను ఎదుబండ్లెక్కుటయు తదపరీశ్రమకాలములో పొదవారులె యున్నాయలవలె తిరుగుటయు సంభవించుచున్నది. శ్రీనివాసు ములగు నిండ్లు ఈ యాసారీగారికడ జేరినంతినే పెద్దప్పు వారికి పెంకియె గూబలు గూరుపుచ్చివి. పొదరావాయి వండుకు వీరినూటలు సాగునని రెండు సంవత్సరములు కచ్చుట మకాముజేసి చాలమందిని దోగించి చూచిగాని పీమాయో వాయములను సంపాదించక పడివేలయాప్యములు ఖర్చుపెట్టుకొని విఫలమనోంపులె యెప్పుడు దక్షిణదేశ దండయాత్ర జడలిరి. ప్రతిదినము ఎవరికొంపలు కూలునో ఎవరు వీరి కావాలియునుచుకో యని ప్రజలు భయభ్రాంతులయి గుజగుజలు నోవుచు. మద్రాసుజిల్లాలు, మొలయరాజ్యము, బెంగళూరు మొదలగు స్థలములయందు రహితులు, భవిష్యు వైసుదాహరించినమోసగాండ్రుల దగ్గరజేర్చక హెచ్చరికతో సుచరింపవలయును. అందుకు ముఖ్యముగా కృష్ణ, గోదావరి, గుంటూరుజిల్లాలయం దుండువారు కడు జాగ్రత్తకలతో మేలగవలయును.

కాటూరి నారాయణస్వామి.

వృత్తాంత లేఖలు

సికిరి వ్రాచు వార్తలు.

కాలమానసితి.

నవంబరు ౧:- ఈమధ్యవృక్షములులేవు. రెండుదినములుగా నింగి కాకుమేనులులతో క్రమ్ముకొని యున్నది. నీటి దినుము జడిగాను బుడిసిన మేఘకాంతమైన యాకాశము ను దిలకించి యీ పురకణిత్పుంగవులు దీపావళిమహోత్సవము జరగజేరదని చా. భ. తపశిరీగారి భగవదక్షరహమువల్ల సానుకూలముగా జరిగింది.

గజ్జములకుండి పడి చచ్చుట.

నేటిదినము సాయంత్ర ముపుంటులకు వడిత్పుంగవులు దివాకొబహదూరు శేషురాంగోపాల్ గారి రెండుగజ్జములబండి యొక్కడితో పోవుచు హర్మమధ్యమున మార్కెట్టు దగ్గర ఆబండికి కట్టబడిన రెండు గుజ్జములలో నొకదా కాటాబాటి క్రిందపడిపోయినది. గుజ్జపువాడు కల్లెజును తొలగించుటకు ప్రయత్నంపలివెనుగా వాని ప్రయత్నము సఫలముగాకమున్నెపాప మొక్కట్టు మృతినొందినది. గుజ్జము విలవ ఖుమారు వెయ్యిరూప్యము లని తెలియవచ్చెడిది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పురుష క్లబ్బు

రెండుమాసముల క్రిందట "ఆంధ్రప్రదేశ్ పురుష క్లబ్" అనుపేరుతో నొక వాటక సంఘమును స్థాపించిరి. ఈ వాయము కొంతటి కించుక సంజేమును పొడనూపుచున్నది. ఈ వాయము ఒట్టివాడ యాంధ్రప్రదేశ్ పురుష క్లబ్బుపేరుతో సమానమగు నొక కవిపుంగవులగులదరి తెల్లంబయ్యెడిది. అట్లు యువనో నాకవిరామమూరి వాని మును వెల్లడించ సంఘ సభ్యులు పార్థితురు.

ఏలూరి వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషవార్తనండి)

శ్రీ నాథుని వీధి నాటకము.

కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు గారు.

నవంబరు ౧:- కడపజిల్లెల 19వ తేదీని రావులవాడగు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారి సాక్ష్యము ప్రభుత్వము వారిపక్షమున పూర్తి అయిన పిమ్మట మద్రాసు తరపు స్టేట్ యు కూర్మా వేంకటరెడ్డి వాయముగారు వాయుదా కోరుచు మేజిస్ట్రేటుగారివద్ద ఒక ఆర్డరు వాఖలు చేసి ఇట్లని నడిచిరి. పంతులుగారిని సాక్షిగావేసికొనినసంగతి కాలవ్యవధి తేక తొందరగా తెలియటచే సాక్షిని క్రానుపరీక్షచేయుటకు తగిన సన్నాహముతో సంసిద్ధులమై యుండలేదనియు, వారి ప్రవర్తనన, నీతిని గురించి రాజమండ్రి వెద్దాపురము మొదలగు వ్యావస్థాపకములందు రోజువుకాబడి వ్యాయాధీశులు ఇచ్చిన తీర్పులు గలవనియు అసన్నియు వెట్టింది కోర్టువారి సమ్మతిగాన వాఖలు చేసికొనుటకు రెండుమాసము లయినను వాయుదా ఇష్టించకలయు ననియు పార్థించిరి. తాము పంతులుగారి కిష్టములకుచే వారిని ఈ విషయమున కాగ్రహపరీక్ష చేయజాలమనియు, మద్రాసు ఇంజులకై మరియొక వ్యాయ వాడిని ఏర్పాటు చేసికొనవలయుననియు మొదలగు కొన్ని కారణములను జెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు చక్కగా విచారించి

12-11-15 తేదీనాటికి వాయుదా వేసిరి. వాయుదాదినము సమీపించుచున్నది. ఏలూరుపట్టణముంకయు కలవరముగా నున్నది. వెళ్ళుచుండి పంతులుగారిని జేయు కాగ్రహ పరీక్షను వివరముల వేచియున్నాము.

హిందూ యువజనసంఘము.

మహాబుషి దయానందస్వామిల సాంకర్మరికోత్సవము. వేదమతస్థాపనాచార్యులును, అభినవశంకరము నగు మహాబుషి స్వామిదయానందల సాంకర్మరికోత్సవము అది పూడి సోమనాథరావుపంతులుగారి అగ్రాసాధిపత్యము క్రింద ఆత్మ్యంత జయప్రదానము జరిగినది. తత్సమయమున దాగుగోవిందరావుపంతులు బి.వి. గారు; స్వామివారి చరిత్రనుగురించియు, సి. హెచ్. రామమూర్తి బి.వి. బి. ఎల్. గారు దయానందల జీవితమునందలి ముఖ్యతకలను గురించియు వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గారు స్వామివారు హిందూభాతీయ పునరుద్ధారకుడు అనవిషయమునుగూర్చి యెన్నంగి లక్ష్మీనరసింహాచార్యులుగారు, హితకాణి పత్రికాధిపతి స్వామివారి మతభావములను గూర్చియు నుపన్యసించిరి. సభాసంతరమున సోమనాథరావు పంతులుగారిని వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గారు కర్నూరు మూలంకృతుల జేసిరి. ఏలూరు (డిప్రీ)ప్రమునము కే. వి. కృష్ణయ్యులు బి.వి. ఎం. ఎల్. గారు సభాధ్యక్షునియ్యవన్యాసమును చాల శ్లాఘించి జేశభావలలోగూడ ఆంగ్లేయమునందు వలె వాగ్ధరించుట గల వాయునందహాను నివృత్తియైననని నెలవిచ్చిరి. మరియు ఆంధ్రులయందు నూతనశక మదయం చినదనియు తన అరవజేశము వెళ్ళుచెట్లు వెనకబడి ఆంధ్రుల రమున నున్నదనియు జెప్పిరి. వీరు ప్రవేశపథక తత్వకాలమునకు వచ్చి సావధానముగా విని పూర్తి అగువరకును సభ విడువరు. ఆరవలయినను వీరియభిమానమును జూడుదు.

ఒక వింత.

సభలు జరుగుచున్న కొందరు విద్యార్థికులు బిలియా ర్నెన్ గదియండి కడలరు. కొందరు సభజరచ్చియు పదిమారులు తేలిపోవును తిరిగివచ్చును అధ్యంతరములు కలిగింతురు. ఒక వ్యాయవాడి వసారాలో నిలుచుండి సభను జూచుచుండి అయ్యాలోపలకు దయచేసి మున్నతాననము సభిష్టించుడన, తృణీకారభావముతో గర్జించి వెడలిపోయెను. సకలకష్టములు పడి సభలు ఏర్పాటుచేసి మహానీయుల రప్పించి యువజనులు కష్టపడుచుండ విద్యార్థికులకు ఇచ్చివచ్చును తెంచుకో తెలియుచు వారికథ.

సోమనాథరావుపంతులుగారు దయాకరవిజయమును కడపక ఆదివారము దీపావళికోజున వారికథ గాజెప్పిరి. అనేకులు వెద్దలు, విద్యార్థికులు సభ నలంకరించిరి. రాత్రి అయినను డిప్రీప్రమునము గారు వచ్చి సాంతముగిరిరి. దయాకరుని చరిత్రను వినువపుడు అంతజనుకు విభురురు, సుగోషమును గలిగెను. దుఃఖమునందు ప్రతివారును ఆశుధారల గార్చిరి.

నిమ్మ బాతుధర్మ సంఘము.

ఈసంఘమువారి వారతాలల సంవత్సకోత్సవము రాబోవు ఆదివారము సి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు బి.వి.బి.ఎల్. సభజడ్లి గారిఆధిపత్యముక్రింద జరుగుచు చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహులు పంతులుగారు ఆదిపూడిసోమనాథరావు పంతులుగారు ఆత్మ్య జేవరకాశేత్వర రావుపంతులు బి.వి. బి.ఎల్. గారు మొదలగు ప్రముఖులు గానైయున్నారు. గొప్పవిచ్చియులు చేరువరు మున్నవి. నిమ్మబాతులకుం దభిమానము గల గారు సభకు రావచ్చును.

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD) అంతరి మనస్సును కమంపజేయు ఆటో డిల్ బహారు మనోహరముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి అలూర్యవాసనయును కలదు. ఆలోకవోల్ సారాయి మొదలగువాటిముక్కు సంబంధము వాత్తు గాలేదు. వేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాను వైనగాని 2-3 ముక్కులు విడిచింపెటెలు ఒక వందనకును మధ్యలోనుండు యెంత ముఖమున వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంతతాపభవించు ఇతర వాసనలు యేవేనియుండినా యీ ఆటో డిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసికొంపును.
వె. 1/2 డ్రాము 1-కిరూ. 0.8-0
,, 1 డ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 2.5 గ్రాము 0.4-0 ప్రత్యేకము.
,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0
ప్రీట్టో-డిప్రీహోర్ సుగంధకాన్తు ఒకటిక వెల 0-1-0.
బిటినిశియనస్వప ఓట్టో-డిల్ బహారు పేరుకు పరీక్షించి తిరుగుతెను. ఈ సుగంధ క్రమమును ప్రతి మనాకుండు గొప్ప గొప్ప మేరుగల మకాములలో కొరకును. అట్లు కొరకరియెడల సోర్ ఏజెంట్లు సోర్ ఏజెంట్లు:-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అల్లర్స్ కెయిల్ కంపెనీ, నెం 19వ నామాయరీరు, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్:- కుమారా పునమోత్తమ మూర్తి, నెం 23, వైసభవాకోడే, బ్రూ-గడిసలూపా, ఆద్రాసు

లాహోరు రెండవ కుట్ర కేసు.

ఈ నెల 9వ తేదిని మరల మూల సింగు సాక్షి మొస కుట్ర జరిగినది. మియన్ మిర్ నద్ద నైస్యములకు రాకపోయిన ముగ్గురు ఆరెస్తుచేయబడినది ఇతరులచే మృత. మరియు కార్యమును వాధాసింగు నుండఁగిని లాల్ సింగులు మియాను మిర్ గురుద్వారమున కారము వేచియుండుట నీతిగా గాంచెను. తరొకనాడు గురుముఖ్ గారి గురుద్వారమున కొందరు మనుష్యులుండుట నీతిగా చూచెను. వారిని నుండర్ సింగు ఉండెను. వారిదయ్యో మున్నగువారి తోగ్గలము, పుజులు దొరతనమువారి కెరుగు తింగు పద్యముల మున్నగువానిని నుండర్ సింగు చదువుచుండెను. తమ బలములగూర్చి లాల్ సింగును పుష్కలంప వేలకొని యున్నప్పుడు తాను గూర్చి గలవని లాల్ సింగు పుత్రులైన మొసము. ఆయుధసామగ్రి జరిపెట్టలేక పోతెరి మూల సింగు ఎకవారితో 7 వనంబరు నెలలో గుట్టుముట్టు జీవలు లేక తీసికొని వచ్చితిరిగి లాల్ సింగు పరిహసించెను. గాధర్ ఉద్యమముయొక్క మందగము నను తన్ను సంతృప్తిపరచుచున్నది వాధాసింగు నుడివెను. ఈ సమయమున అబ్దుల్లా అతని కలసికొని టెలి గ్రాఫ్ తీగలను కొనికేసితిరిగి అతనితో చెప్పెను. పుష్కలంప గుట్టుపు దళసానునకు వచ్చి మహమ్మదువాసు మిస్త్రిచే వాచుచేయించుటకు సాక్షియొక్క పిస్తోలునిచ్చుకొనెను. మహమ్మదువాసు మిస్త్రి ఆ పిస్తోలును వాచుచేయ నిరాకరించెను.

లాహోరులోని జలామరుఖోటలలో బాంబు ప్రేలుటకు గూర్చి ప్రవేశించిన సాక్షి నడిగెను. ఇరువురు గాయములు తగిలితెనిన తనకు తెలియవచ్చినది సాక్షి యాతనితో చెప్పెను. అందువై ఆ బాంబు మొదటిపార్టీవారి దుము నీటిలో పడుటచే మిక్కిలి హాని నొసరింపలేకపోయె ననియు ప్రవేశించి అనెను. బనకసింగు సోవారుకు తానే బాంబులచేయు విధానమును నేర్పితినినకాద ప్రవేశించి సాక్షిలో చెప్పెను. బనకసింగి కృతార్థమున తమవార దృఢపరుచెను. అంతేగాక ప్రవేశించి అబద్ధిపడనియు, అతని కేసుకు తెలియదని ముఖ బనకసింగు పలికెను. ఎట్లయినా ఇతడు దైవమైయు చేయుటను నేర్చుకొనెను. కాని పూర్తిగా నేర్చుకొన లేదు. 1911 గి సంయు మే నెలలో పటాలము మియనుమిగుండి మార్చి చేయబడెను. పటాలము మార్చుకొనవలయు బుద్ధిసింగు కొన్ని పుగల్గుచాక్యముల పలికెను.

ముద్దయలపట్టుపు వ్యాపారాది కాగ్రునుపరీక్ష చేయ సాక్షి ఇట్లు తెలియజేసెను. పటాలపార్టీవారి వాయుకల వేరేమియు నేనువినలేదు. వారోదయ్యో భగ్ వాన్ సింగు, గర్ బిటెసింగు గార్ల క్లౌడుమార్టి పి వింటిస్ - డాగ్ మోసా నైక విచారణము లో నేనొక సాక్షిని కాదు తెలిసిన విషయములను పిటిచాలకళ గలగ నేను భారతీయ నైకోద్యోగులకు తెలియజేయుచుంటిని. ఆరెస్తుచేసినపద విటిరి ఆంగ్లవాతీయులకు నైకోద్యోగులకు తెలియపరిచితిని. నిజముపలికిన తుమింతుమని వాదనమొనర్చినవారలలో కెప్టెను కీసు గారు ప్రథములు.

పిమ్మట గండసింగు అను సాక్షి విచారించబడెను. గుట్టుపుదళముల కనెతిరూరమున నుండు మియానుమిర్ కృతాన భూమియందు సమాజేయ జరుగునని లక్ష్మణసింగు తఃప్తో 1911 గి ఆక్టోబరు నెలలో చెప్పెననియు, అచ్చట సమాజేయ జరిగిందనియు ఆసమాజేయన కె.డానుండి నుమారు 10000 మంది లాహోరుకు వచ్చిచేరుదునని సచ్చసింగు చెప్పెననియు లాహోరు నైస్యకముల నేర్పబడుటను నియమించబడిన ఆసామిరాకాబువులకు నీచున్నగు అంశములు సాక్షి తెలియ పరచెను. సచ్చసింగు తన గాగ్రును నుండి వచ్చినపద తమగు బాటునకు వనంబరు 10 తేది 12 తేదిని తమగుబాటోగర్చ బడునని చెప్పెను. కొన్నిదినములైన పదల లక్ష్మణసింగు బసలో నొకసమాజేయ జరుపబడెను. అచటికి వెంకట్రాంధ్రు గుట్టుపుదళ నైకోద్యోగివచ్చెనని. (సాక్షి వీరిచేర్చిన వివరించెను.)

పిమ్మట వాధాసింగు, నుండర్ సింగులలో సింగులు గుట్టుపుదళముల మాడ బోవుటయు గురుముఖ్ గారి గురుద్వారమునద్ద జెయిన దేవాలయమున జరిగిన చర్యయు అది గాగల వివరములు సాక్షి తెలియజేసి తమక సాక్షుల సాక్ష్యమును ప్రుర పరచెను.

పురాన్ సింగు అను మరియుక సాక్షి విచారణమునకు పిలువబడెను. మియన్ మిర్ గుట్టుపు దళ నైస్యములలో కుట్ర పూర్తిగంభింపబడి అభివృద్ధి జెందుటయు తన పటాలము లోని నైకోల కొందరును గాధగ పార్టీ వారికిరి ఉంగు పట్టి సంబంధముయొక్క వివరములను పురాన్ సింగు తెల్లడి చేగా. ముట్టిదిగక సాక్షి తెలియజేసిన అంశముల బలపరచెను. విప్లవము కలుగునని అనుమానము నైకోద్యోగులకు కలగగనే వారు ఆరెస్తులను వేరువేరుచేయుటకు పంపించిరి.

ఈ నెల 10వ తేది ఉదయమున ఆ ప్రాంతపు పురాన్ సింగుసాక్ష్యము చూగినెను. కిర్పాల్ సింగు, బెహసింగుల చంపుటకు చేయబడిన యత్నములను పురాన్ సింగును తాను మాడ బోవుటయు మొదలగువృత్తాంతము నరచువివరించెను. తాను చీనాజేతమునకు పోతిననియు, అక్కడినుండి ప్రాస్తుకు పంపబడి తిరిగి బర్మాకు తానువచ్చి ఆంగ్లదొరతనమువారికి వ్యతిరేకముగ ఉపవ్యాసముల నిమ్మట ప్రారంభించితినిని పురాన్ సింగు సాక్షిలో చెప్పెను. బర్మావారు తమగుబాటుచే యుట కంగీకరించిరి. తమవారి పురాన్ సింగు పంజాబునకును సాదచారయై పోయి ప్రజలలో గూర్చి బొసవలను బోధించుచున్నామని. పిర్పాటులన్నియు జరుగువరకు నీవు నీపటాలమున నెప్పుడగవని చేయుచుండుమని పురాన్ సింగు గాతనితో ననెను. విజేతముండి వచ్చి వారు రాజధానియగు లైసట్టి నిమ్మట జంపు పనికి పూనుకొనిరి.

మియాను మిర్ లోనుండు తన వార్టీలోని యొకని గృహమందు మూడు బాంబులు చేయబడినవి. కోల్ లోల్ పట్లో తిట్టునకుండు వివరములపై పరీక్షార్థ మొక బాంబు ఉపయోగించబడెను. వీరినద్ద నింక రెండు బాంబులు మిగిలినవి. ఆసమయమున ఆ ప్రాంతపు పటాలము యుద్ధ రంగమునకు పోవలసినదని అనుజ్ఞ అయ్యెను. ప్రత్యేకముగ రెండు బాంబులను రెండు వెట్రెలలోనుంచి ఆ ప్రాంతపు తన పటాలముతో పోయెను. మార్చున నొక బాంబు ప్రేలితన. అందువలన ఆ ప్రాంతపు వనసింగులు ఆరెస్తు చేయబడిరి. ఆసమయమున బ్రుతులో నున్న బాంబును తీసికేసి ఆరల పార జేయవలసినదని ఆ వెట్రె తాళమున ఆ ప్రాంతపు ఒక నైకుని చేతి కొనగెను ఆ నైకునికు డాక్టర కార మొసరించెను. తాము దైవ మైట్ను తయారుచేసితి మనియు గాని అందుయ పనిచేసింది. కాదని ఆ ప్రాంతపు చెప్పెను. బాంబును ప్రేలిత బాంబుయొక్క లను 4 ముద్దులను ఈతకు పోలిపట్టెను.

పదవ ముద్దయలపట్టు పు వ్యాపారాది యాతనిక్రాను పరీక్ష యొక్క ఆ ప్రాంతపు చెప్పెను. మెగ్గరిసింగునకును వాయును చాలసంకల్పమునకుండి పరిచయము కలదు. బాంబుల చేయుట లక్ష్మణలో నొక బెంగలివానినద్ద నేర్పకొంటి నని యితిగు నాతో చెప్పెను. నేనును గాధర్ పార్టీకి చెందియుండుటచే నై అంశమును నైకోద్యోగుల కెంగింపజేతిని. జర్మని బెజిలిస్థానము కాబూలును గురించి పురాన్ సింగు చెప్పిన అంశముల ఫాజరసరింగులతో చెప్పితిరి. వీరివురుగు పురాన్ సింగును మాడబోయిరి. మా పటాలమునకు చెందిన మహారాజ సింగునకును వాయును విశోధము లేదు.

సాందర్బుగాను పుష్కలంప సాక్షి యిట్లు తెలియజేసెను. పంజాబులోని గాధగపార్టీకి మూలసింగు వాయుకు డని వాయు తెలియవచ్చెను. ఆ ప్రాంతపు బలంతో సింగు వాసోదరుడు. ఫాజసింగు వాసోదరుడు కాదు. కిర్పాల్ సింగు ఫాజా సింగుల సహోదరులు. పూజాసింగు ఆరెస్తు చేయబడెను గాని అతడీ కేసులో ముద్దయకాదు.

వాచాబ్యాలుమున తెలియజేసిన గాధర్ సంతోషమును, పుష్కలంప పరవతిన ప్రతియు ఒకేటిని ఉన్నది. ఆరెతి ఇది అగునా అను విషయమును నేను నిర్ధారణముగ చెప్పలేను. వారోదయ్యో, బాగ్గాల్ ఉల్ల, భగ్యుసింగులకు నేను చూచుటగాని వారివద్దనుండి వాయు ఉత్తరములు వచ్చుటగాని జరుగుట లేదు.

ఈ విషయమున కపురాన్ సింగు అను బాంబునై కేసును దొరతనమువారి వ్యాపారాది రద్దుపరచెను. ఈ బాంబుకు మర్నార్లులతో కలసియుండిన వీరినై కేసు అలిఖలమైన దైవను బాంబుకుటచే రద్దుపరచబడుచున్నది వాయు నెలవిచ్చిరి. ఇంతేగాక ఈతని కృతమార్గమునకు గొనవచ్చుట కతని తండ్రితో నేగ్గాటులు చేయబడుచున్నది. కోర్టువారు కపురాన్ సింగును విడుదలచేసిరి.

పిమ్మట లాన్సు డఫెరారు వనసింగు సాక్ష్యమిచ్చెను. కోర్టులోనున్న కొందరు ముద్దయల పోలిపట్టెను, తన పటాలమునకు గాధర్ పార్టీకి ఉండుపట్టి సంబంధమును, తమలో తమగుబాటు ఉద్యమముయొక్క అభివృద్ధినికను సమగ్రియగవివరించెను. బుంబిటి సింగు రాకతో తమగుబాటుచేయు తలంపు పూర్తిగంభి మయ్యెను. గాధగపార్టీ వారికి అమితమును ఆయుధములు వచ్చియున్నవనియు, నింకను రాకున్నవనియు ఈతడు చెప్పెను. వై వివరింపబడిన కర్రి వెట్టిలోని బాంబు ప్రేలుటకుగూర్చిన వివరముల వనసింగు తెలియపరచెను. ఈ వెట్టి పుగ్గమును తనజే అనియు దీనిని తాను పురాన్ సింగున కిచ్చితినినని సీతడుచెప్పి, తమ యుగపురము ఆరెస్తు చేసినవృత్తాంత మాత్రము కోర్టువారికి నిన్నువింపెను.

నెల్లూరు విద్యార్థి సంఘము

నిన్నటి సాయంత్రమున నైస్యపురపురము ఈ సంఖ్య కార్యదర్శులను, కోశాధిపతిని యొక్క కోటకు గాను పచ్చపు కళాశాలలో 11-30 గంటలవరకు గూడిరి. మ.గ.శ్రీ యజ్ఞ. శ్రీనివాసాచార్యులవారు సభకు అగ్రాసవాధిరత్వమును వహించును. పి. ఆన్. తిక్కన గారును, మన్నేపల్లి శ్రీరాములు గారును కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పురుగు నెంకట ముప్పగార్లు గా కోశాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిరి. తర్వాత కళాశాల కొకరింతున యొకకమిటి యేర్పరుపబడినది. ఆంధ్రసంఘముగా మార్చబడిన యుత్తర సర్కారుల సంఘము లో చేరుటకు ఆ ఆంధ్రసంఘము ఒక సభ్యుకులేది హెచ్చరించెను. అయితే ఈ ఆంధ్రసంఘమును గురించి యొకరిద్దరికే తెలిసి యుండుటవలనను, నెల్లూరు విద్యార్థులందరు వచ్చి యుండక పోవుటవలనను, దానిమీద చచ్చ నిలవజేయబడినది. పలుగురు మాట్లాడినమాటలను పట్టిచూడగా నెల్లూరు విద్యార్థులకు ఉత్తర సర్కారులవారు చేసినది సమృతముగా ముచ్చటలు తోచలేదు. అక్కడికివచ్చినవారిలో నొకరిద్దరికే ఉత్తర సర్కారులవారు సభలసమాచారమే యెవ్వరికి తెలియదట. అందుచే వారలు దానిగురించి చచ్చి పులేతకుకొనిరి ఇప్పటి వైనము ఉత్తర సర్కారులవారు ఇతర మండలములవారికి తరువిధముగా సభలకుకుండు ముందుగా తెలియపరచెదని కోరుచున్నాము. - నెల్లూరు విద్యార్థి.

వంగరాష్ట్రమునకు మ.గ.గొందరు పిల్లలవృత్తిసగులు.

ఒక విశోపాశీ యువై కేసు

కలకత్తాలో నెంట్లార్ పోలీసు కోర్టులో ఆల్ ఫ్రెడ్ గాజ్ గారిపై దాఖలు కాబడిన కేసువిచారణము 1911-1912 తేదిని మరల పూర్తిగంభింపబడెను. విజయ చంద్రియర్, సచ్చివాసన, రాధికగంధరి అను యువకులకు మాజు పిస్తోలులభ్యవకుట కితిను సహాయముంచెనని యాతనిపై దోషాదోషణ మొనర్చబడినది. పి.గ. వ్యాసు ఉండుగొటకు వ్యాకుకు ఆర్తులై యుండిగా అని విచారించక ముద్దు వీరలకు కొక రివాల్యరు నిచ్చెను.

కేసువిచారణ పూర్తిగంభింప దొరతనమువారి వ్యాపారాది హత్యలుగాను ఇట్లు నుడివిరి. "రెండవ ముద్దయ ఆగస్టునెల 15 వ తేది 11-31 గంతు కంపెనీ వారివద్దనుండి 85 రూపాయలకు 8272 నెంబరు గల మాజు పిస్తోలును కొనెను. 29-9-15 తేదిని నడిచూ జిల్లాలో పిజ్ పూరులో బుదిపోటు జరగెను. 17-10-15 తేదిని 6 ఆయుధములు నొకరికిని. పి.గ. రి మాజు పిస్తోలు. ఈ యాశిటిగోను ఆగస్టునెలలో రొడ్డాకంపెనీవారివద్దనుండి దొంగిలింపబడిన పిస్తోలు రెండు. తిక్కనది 11-8-15 వ తేదిని ముద్దయ తుంకు కంపెనీ వారివద్ద కొనిన పిస్తోలు డి. సి. ర స్పెలు గారి కలవన తెలుపబడిన అంశములతో పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుబద్ధ గారు ముద్దయని పుష్కలంప తన్ను కలసికొనిన ఇరవయ్యన కీ పిస్తోలునిచ్చి వేసితిని ముద్దయమరిడెను. వై వివరింపబడిన ముగ్గురు యువకులు పిజ్ పూరు బుదిగోటు కేసు సంబంధమున వేరీ సాంబలో ఆరెస్తు చేయబడిరి. అప్పుడు వీరివద్ద నొకయూలు యుండిన. దాలో రి మాజు పిస్తోలుకు, రి రివాల్యరుకు ఒక తెరచాపగుడ్డయు ఉండెను. వీలవదిని చాటుటకు గాను పదనవారివద్దనుండి బునారత తీసికొని పదనవాలూకు తెరచాపగుడ్డయే యామాటయు యుండినది. అని హత్యలు గారు చెప్పిరి.

పదవ ఇరవయ్యన జెప్పింపు నెస్తి మ్యాయకు బద్ద డిప్యూటీ కమిషనుకు హేతుతి నమరదానమున్నగు సాక్షులు విచారించబడిరి. ఈ కేసు ఈ నెల 24వ తేదికి పాడిగింపబడెను.

భూకంపములవలన ప్రాంతపు కలుగుట: - ఈ నెల 1 వ తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటలు వాటిస పిమ్మట పంజాబులోని సాహ్యూ శాద్ద 6-7 గు నొక మానిని క్రవ్యమండిరి అంతలో ఆంధ్రకముగ వారు నిలబడిన భాగము దిగబడి పోయి వారందరు పూడి పోయిరి. వారిలో నొకడు మాత్రము సగమువరకు దిగబడినందున గానిని వైకి తీసిరి. కాని తక్కిన వారందరు చనిపోయిరి. భూకంప ముచట కనబడలేదు. కాని పిమ్మట ప్రకటింపబడిన వార్తలవలన వాయుమున నిమ్మకు 5000 మైళ్ల దూరమున భూకంపము కలిగినది.

విషయ సూచిక.

జాబులు	2
వృత్తాంతలేఖలు	3
లాహోరుకు ప్రత్యేకము	4
ప్రధాన వ్యాసము	
స్వరాజ్య సంస్థాపనము.	5-6
విరోధ మహాసంగ్రామము	
విశేష కంట్రీవార్తలు	7-8
మధ్యపానము	9
ఇంగ్లీషు టెలిగ్రాములు	10-11-12
జపాను చక్రవర్తి కట్టాభిషేకము	13
వృత్తాంతములు	14
కాకినాడకు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 11-వ తేది

గురువారము

స్వరాజ్య సంస్థాపనము.

స్వరాజ్యసాధన సాంఘికము యుద్ధమువలన నతివేగముగ వ్యాపించుచున్నది. యుద్ధము వలన గలిగినది గాదు. హైందవజాతీయసభ ప్రథమమున బొంబయినగరమునందు 885వ సంవత్సరమునందు గూడినపుడు మహాసభాధ్యక్షుడు ఉరూకాంత బాసర్జిగారు “హైందవులు యూరపురాజ్యముల సంస్థాపనల ననుసరించి పాలింపబడవలయు నని కోరుట రాజభక్తికి దిరుద్ధము” గాదనియును “పాలనా విధానము విశాలము చేయబడి ప్రజలకు నియతమైన స్వామ్యత్వము పాలనమునం “పొడవలయు” ననియును చెప్పియుండెను. భారతవృద్ధ పితామహుడు దాదాభాయి నారోజి రెండవ తొమ్మిదవ ఇరువదిరెండవ సభల కధ్యక్షులైన వహించుచు కలకత్తాసమావేశమునందు “సమస్తరాజ్యాంగదర్శములు స్వపరిపాలనమునందు సమన్వయించు చున్నవి. స్వపరిపాలనమే తగినసాధనము. ప్రధానమైన ప్రతిక్రియ. స్వపరిపాలనము మన యాశయముల పూరణమునకు సాధనము, బలమునకు మూలము, ఔన్నత్యమునకు సోపానము” అని సంబోధించెను. ఇరువది తొమ్మిదవ మహాసభకు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యారు “భారత ఖండము సామ్రాజ్యమునందు స్వపరిపాలనము గల రాజ్యముగ నుండవలయును” అని చెప్పి యుండెను. ఆ మహాసభ కధ్యక్షుడు భూపేంద్ర నాథబోసుగారు “సంయుక్త పరిపాలనా రూపంబైన స్వరాజ్య స్థాపనము గావలయు” నని సంబోధించెను. అయిదవ ఇరువది యావనసభల కధ్యక్షుడు సర్. విలియం వెడ్డెరుబరను “భారతఖండమునందు స్వరాజ్య నిర్మాణమున కవసరమైన సాధన సౌకర్యము గలదు. ప్రాచీన సాగరకత గలదు. ధర్మాసక్తులైన ప్రజలు గలరు. విజ్ఞానము గలదు. ప్రజలకు శిక్షణ మనవిమోచన చిరకాల శిక్షణ మనవసరము గాదు” అని సంబోధించెను. జాతీయ మహాసభయొక్క ప్రారంభ దశయందు రాజ్యాంగసంస్కరణములను జేయుటకై నివేదనల సంపుట యాచారమైనను కాలక్రమమున స్వరాజ్య స్థాపనము హైందవ ప్రజలకుగల పరాధీన రహితమైన స్వత్వ మని జాతీయ మహాసభయందు

ప్రతిపాదితమైనది. యుద్ధమారంభమైన తరువాత నీ మతమునకు బలము కలిగినది. హైందవులు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షణకు వలె చూపెడి త్యాగము లేదను నపనింద సమసిపోవుటకు సందర్భము లేర్పడింది. హైందవుల రాజభక్తిని శంకించుట కెవరూ లేరనిపించింది. హైందవయోధులు రణరంగములందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షణార్థమై ప్రాణములను సమర్పించుచున్నారు. హైందవ ప్రజలు సామ్రాజ్యాధీశులు గావలెన స్వామిభక్తి మనవశమై సకలవిధములను సామ్రాజ్యమునకు సహాయము చేయ సమర్థులై. బ్రిటిషు ప్రజలకు హైందవులపట్ల విశ్వాస మేర్పడినపుడు స్వరాజ్య సంస్థాపనలను బడయుట కష్టసాధ్యము గాదు. యుద్ధాంతమునందు భారతఖండము పూర్వతగిన స్వరాజ్య వ్యవస్థలను గురించి తీవ్రమైన చర్చలు జరుగుచున్నవి. ఆ విషయమై యుద్ధము ముగియక మునుపు చర్చించుట యసంగతమని యాంగ్లమతాభిమానులు వాదించుచున్నారు. కాని ఈ యాశయము నూతనము గాదనియును, ముప్పదేడ్లుగ జాతీయమహాసభ కోరెడి యాశయమనియును, భారతమువచ్చినపుడు పేషించుట తగినపని యనియును హైందవజాతీయాభిమానులు వాదించు చున్నారు. స్వరాజ్యస్థాపనము వాంఛనీయమును సాధ్యమును నని నమ్మినపుడు దానిరూపనిర్మాణములను గురించి చర్చించుటవలన హానిగలుగునని నమ్ముటకు వీలు లేదు. చర్చవలన లోపాలోపములు వెల్లడియై నాయకులకును పాలకులకు ప్రజలకును స్థిరాభిప్రాయ ము లేర్పడి భేదభావము సమసిపోగలదు. ఈ ప్రక్రియను సమపుటకు ఆనివీజెంటుగారు స్వరాజ్యసమితిని (Home Rule League) స్థాపించి విశేషమైన ప్రయత్నములను చేయుచున్న విషయము సర్వత్ర తెలిసి యున్నది. బీజెంటుగారికి గల పట్టుదల ప్రజ్ఞ వ్యవహారనిర్వహణసామర్థ్య మసాహస్యము. తదనుకూలమైన సాధనసంపత్తియు నూపెకు గలదు. పలుకుబడి, విశ్వాసము, ద్రవ్యము, కార్యపరాయణత్వ మూపెకు గలవు. ఆ సాధన సౌకర్యము వినియోగించి దేశమునందు స్వరాజ్యలాభ భావమును వ్యాపింపజేసి యుద్ధాంతమునందు స్వరాజ్యశాసనమును నిర్మాణము చేయించవలయు ననునాశతో బీజెంటుగారు పనిజేయుచున్నారు. ఆపెకు సహాయభూతులుగ నుండుటకు సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యారు, దాదాభాయి నారోజిగారు ప్రభుత్వము లంగీకరించిరి. కాని హైందవ జాతీయ మహాసభయొక్క లండను శాఖ కధ్యక్షులైన సర్ విలియం వెడ్డెరుబరను బీజెంటుగారు స్థాపించ సమర్థులైన స్వరాజ్యసమితికి లండను శాఖాధ్యక్షులుగ నుండుట కంగీకరించలేదు. సర్ విలియం వెడ్డెరుబరను నిరాకరణము దురభిప్రాయములకు గారణ మగుచున్నది. స్వరాజ్యస్థాపన మనవసరమని వెడ్డెరుబరనుగారికి నిశ్చితాభిప్రాయముగలదు. స్వరాజ్య ముం వెట్టిడి, సంస్థాపనార్హమైనది, సమయమెప్పుడు గలుగునును నను విషయములందు భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. బీజెంటుగారు స్వరాజ్యవ్యవస్థయొక్క ఇంకను బహిష్కరణము గా లేదు. సర్ వెడ్డెరుబరను సర్ కృష్ణగుప్తగారు సామ్రాజ్యవాదమును బ్రకటించిరి. ఆ విషయమై అభిప్రాయ నిర్ణయము చేయబడినను శాంతిసాధిత మగు వరకును వ్యవహార నిర్ణయమును జేయకుండుట యుచితమని వా రభిప్రాయమును చెబుచున్నారు. వెడ్డెరుబరనుగారు స్వరాజ్య ప్రధానమునకు మూలము రాజ్యాధికారము ప్రజా ప్రతినిధుల వశముచేయుట, పార్లమెంటునందు హైందవ ప్రతినిధులను జేర్చుట, శాసన నిర్మాణ సభలం దనధికార సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుట, గ్రామపంచాయతులను మండల సభలకు స్థాపించుట, కార్యనిర్వాహక సభలందు పౌరసేవోద్యోగుల ప్రవేశమున కవకాశము నియంకుండుట, హిందూ దేశమంత్రీసభయందు మూడవ వంతు ప్రజాప్రతినిధు లుండుట మొదలగు సంస్కరణములను సూచించిరి. కార్యనిర్వహణమునకు శాసననిర్మాణ సభలలోని యనధికార హైందవసభ్యులకు లక్ష లని వెడ్డెరుబరను కృష్ణగుప్తగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

స్వరాజ్య ప్రధానమువలన నితరసంస్కరణము లన్నియును సవితత్కితముగ లభింపగలవనుట సత్యము. ఆ విషయముపట్ల బీజెంటుగారికిని వెడ్డెరుబరనుగారికిని విశేషాంశము లందు భేదమున్నను సామాన్యాంశములందు భేదము లేదు. కార్యనిర్వాహకులను నిర్ణయింపవలసి వచ్చినపుడు హిందూ మహమ్మదీయసమన్వయ, యూరపీయును భారతీయసమన్వయ పుట్టుచున్నవి. ముప్పదేడ్లుగ జాతీయ మహాసభ రాజ్యాంగ సంస్కరణమునకై పాటుపడుచున్నను హిందూ మహమ్మదీయులకు, మితవాదులకు జాతీయులకు సంయోజము గలుగలేదు. స్వరాజ్య సమితి జాతీయ మహాసభకు ప్రతిరూపముగ జనించేయక పోయినను జాతీయ మహాసభకు శాఖగ నుండక ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముతో జనించేయుట బీజెంటుగారి మతము. ముప్పదేడ్లుగ స్వరాజ్యదర్శమును సంబోధించు చున్న దేశీయ మహాసభ గలదు సభాదర్శప్రాప్తికై పాటుపడెడి నాయకులు గలరు. వారి సంయోగము లేకను ప్రత్యేకించి బీజెంటుగారు చేయుచున్న సంస్థాపన నిర్విఘ్నముగ సాగు నని నమ్ముటకు వీలులేదు. జాతీయ మహాసభ చిరకాలస్థాపితము. స్వరాజ్య సమితిస్థాపితముగాదున్నది. ప్రత్యేకవ్యక్తిగల రెండు సభలను స్థాపించుట కలహములకు వివాదములకు గారణము గావచ్చును. జాతీయ మహాసభా నాయకులకును జాతీయ వాదులకును సూరతుసభ గూడిన సమయమందు గలిగిన విషయసమన్వయ తిరిగి జాతీయ మహాసభకును స్వరాజ్యసమితికి సంభవిండుట కవకాశ మేర్పడవచ్చును. సుత్రాంగమునకును రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానమునకు విశేషభేదము గలదు. సుత్రాంగమునందు స్వోత్కర్ష ప్రతిబింబితము. విశాల దృష్టి సంకుచితము. పక్షవాద మధికము. రాజ్యాంగ పరిజ్ఞాతలందు స్వాభిమానము సూక్ష్మము. విశాలదృష్టి విశేషము పక్షవాద మల్పము. అ.విజెంటు గారు స్వరాజ్యభావవ్యాప్తికై చేసెడి పరిశ్రమను భారతీయుల కృతజ్ఞులు. ఆపె సంస్థాపించుచున్న స్వరాజ్యసమితి జాతీయ మహాసభ కనుబొమ్మగ నేర్పడిన కలహములకు గారణములేకను దేశసేవకులందు సంయోగ మేర్పడి కార్యసిద్ధి సాధనముగ నుండగలదు.

అంశము నవంబరు 11. — ఆంగ్ల పరామర్శ మొదటి
 భాగములను మొదలు అంశము 1 కు సరిగ్గా నున్నది
 మొదటి భాగములను గమనించుట కలగవచ్చునని పాఠ్య
 మొదలు (పరిచయ) అంశములను గమనించుట.

విరోధా మహా సంగ్రామము

ప్రభుత్వములవారి విధానము - ప్రభువులనభిలో చర్చజరుగుట.

గిల్డు హాల్ లో నభ - మంత్రుల విజయనిశ్చిత ప్రచంగములు.

80,000 మంది బల్గేరియా సైనికులు హతులగుట.

3,00,000 మంది మిత్రమండలివారి సైనికులు సలోనికాలో దిగుట.

బాల్కన్ రాష్ట్రములలో మిత్రమండలి సేనలు యుద్ధము - ఇవట హెచ్చుగా జరుగునని తలచుచున్నారు.

జపాను చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేకము - కలకత్తాలోను బొంబాయిలోను వింతులు నువ్వనూనూలు జరుగుట.

ఇంగ్లండు

గిల్డు హాల్ లు విందు.

అస్మిత్తు గారి ప్రసంగము.

లండను నవంబరు 9:- నేటి రాత్రి గిల్డు హాల్ లందు విందు జరిగినపు డాస్మిత్తు గారు ప్రసంగించు నపు కమిషనరు నందఱు కర తాళముల నొసర్చిరి. అస్మిత్తు గారు చెప్పిరి. బ్రిటిషు వారి యుద్ధమున బ్రతేకించుటలన తప్పు చేతులేను. మనము తప్పుక విజయము నొందుదుము. కెచెర ప్రభువు గారు పోయిన కార్యము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. పోయిన వారిని చూచి కెచెర ప్రభువుతో స్నేహము గలయుచున్నట్టిందరియు ఆసంభాషణములకులన ఫలితాగ్రమున తేలికదయి నాడుభిప్రాయము. తననహాయో ద్యోగియైన మిత్రమున సమీపముననుండి తోడగుచుండ వారు తూర్పురంగమునందలి సంగతి పరిచయముల ను న్యయముగ నాచుటకుపోయిరి. వానకొలదికాలముగా నేరత్తు రనుకొనెదను. వారియెడల ప్రజలకునమ్మికకలదు. వారుచూ రభవము. నేర్పుగలవారు. సమీప ప్రాంతమునిగూర్చియుం దటికంటె నెక్కువగా వారికి దెలియును. కెచెరగారు వెల్లి యొన్న కార్యములమిత్రమండలివారేకగ్రీకుగనొప్పినిసాను భూతులైయున్నారు. మనమందఱము నైక్యమునకాపరలెను. పరునైకునానులనుండి ముదప్పుజరుగుచున్న నుకతేతమునం దొకకక్షువారలే గనబడిరికాని భిన్నాభిప్రాయాలను వివిధ కతులవారు లేకపోయిరి. అప్పుడప్పుడు గానయొద్ది భిన్నాభి ప్రాయములు కొందఱుకప్పు చేతమంతయు నేకాభిప్రాయ మై దృఢభక్తియులై యున్నారు. ఈ భిన్నాభిప్రాయములంత గణనీయములు కావు. సర్వయు వారి వైర్య సాహసముల తీరములు మిత్రమండలిలో శక్తివంతము నుపయోగించి వారెదను. ఇటాలియా వారి సైనికులు చూపుచున్న శ్రేష్ఠతనమున సాహసమును మిక్కిలి ప్రశంసించుము. మిత్రమండలివారందఱు నేకదీక్షులై యు న్నారు. అందఱును నెగ్గినవో నెగ్గెదము లేవో నందఱ మును నోచును. పుట్టేసంఘట చేసినవలె యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి తత్ఫలితము చెప్పవలయు. వృధా ప్రలాపములు. మిత్రమండలివారు శత్రువిస్త్రమున చేయుట కట్టిరక్షణములు తీర్మానింపబడలేనో సత్యము క్రిందట నిభవమున జేప్పించును. ఆవిషయముల కొనసాగున నెడి యాశ మనపడికంటె నెక్కువయ్యెను. విరోధాభింద మందలి చిన్న బాతీయులవారికి స్వాతంత్ర్యనిర్దష్టమును, బల మే న్యాయము నూత్రమును నిర్మూలించి యెహోపాతును ప్రపంచమున కంతటికిని ముక్తిసొపగునకును ప్రయాసనునక కాలాతీతమగునక వెనుకదీయక ముందుననుబోవ నిశ్చయించి యున్నాము.

బాల్కన్ గారి ప్రసంగము.

సైనికదళములపట్ల బాల్కన్ గారిట్లు బతుకు వలికిరి. సైన్యముల తయారుజేయుటయును కెచెరగారు చూపిన సామర్థ్యము వర్ణనాతీతము. విరోధా మధ్యరాష్ట్రములవారి కొరక లాకప్పుడును పండుకలు గనబడలేదు. జర్మనీయులు గావించిన ప్రభుప్రయత్నము భగ్గుచుయ్యెను. రుష్యాలో వా రేమార్తిమైన ముందుకుబోయి యప్పుడే రెండుమాస ములైనవి. ఇట్టియుద్ధమునందు శత్రువులు పొందలేని జయ మంతయు వారికి లభించెను. ఇక జయము వెనుకబట్టుట మిగిలియున్నది. మిత్రమండలి వారి రీతినీతియంతయు సమాద్ర ములందు ప్రబలయధికార ముండలేనను నూత్రము సాధార వడియున్నది. దురాశ భయము ఆను నీ రెంటియులమున బల్గే యాపాలకులు శత్రువులలో గలసిరి. జర్మనీ అస్తియ

వారలు గణపునొందుచుండిరి వారు నమ్మియుండిరి. ఇట్లు గుటచే రాజ్యతంత్రీ మేమియు వారిపట్ల నుపయోగింపదు. కాని యిటీవల వారు తమతప్పును గ్రహించుచు. ముందు ఏమి జరుగునో తెలియును. కాని నాకుమాత్రము భావియందు పూర్ణముగ నమ్మకముకలదు.

సర్ జాక్ సైమన్ గారు.

మిత్రమండలివారి జయమున గోరుచు నయియును గా రిట్లునుడిదిరి. ఈ యుద్ధమునందలి యుద్ధతతులన నాగరికత బాధ నొందుచున్నదని ప్రవచించుచున్నది. పుట్టేకసంధిని జేసి కొనకుండుటకై జపాను వారిని పిప్పినియున్న విషయమును దెల్పుచు కాంతివగుటకు కానున్న సభలో జర్మిండుటకు తగిన సమయ మింకను రాలేదని చెప్పిరి. బెల్జియం చేతమును సర్వయాధిపత్యము గూర్చి మిత్రమండలి తప్పుక నైకమత్యము గలిగియుండును.

అమెరికావారి లేఖ.

అలచోబాదు నవంబరు ౧౦:- పయోనిరుపత్రిక కిట్లు తంతిరచ్చెను. లండను- అమెరికా వారి రంపిన లేఖనియమున చాలకాలమువరకు చర్చ జరుగునని ప్రజ లభిప్రాయపడు చున్నారు. ఈ విషయమున అమెరికావారిలో చాలమంది యభిప్రాయ మభిప్రాయము కలిగియున్నది. అన్ని విష యములను దెలిసిన యొక యమెరికాదేశీయు డిట్లు నెను. మిగిల కాగ్యమున కతికగా నుచువున్నారటను సందియము లేదు. మేము యుద్ధముచేయుచున్నచో, మాకు సమర్థి ప్రా బల్యమున్నచుండ మేము చాలవకట్టే చేయుచును. మా దొరతనమువారు తమయస్మత్తిని దెలుపకతప్పును. కాని వా గ్గాదము, పంచాయతులకంటె నెక్కువయేమియు జరుగదు. అని టైముస్ పత్రికకు వాసింగ్టన్ లోని విలేఖరి వ్రాయు చున్నాడు.

అమెరికావారి యోడలను నిలుపుట.

లండను, నవంబరు 9:- అమెరికావారు లేఖలందు గనబరచిన 278 ఓడలలోను సగమునకునైగా రెండురోజులు లేక యంతకంటె తక్కువకాలము విడుదల చేయబడెను. నువ్వగు క్షి పంతు నాజుగు దినములలో విడుదలచేయబడెను. క్షి పంతున నైగా 5 దినములలో విడుదలచేయబడె నని టుయునుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ఉండైనను ముంచుట

లండను నవంబరు 9:- కో వెక్ హా గెక్ - పూనికె ఆను రేవుపడెన సాహసముతో ండి యున్న బండ్లను పూటుగ నెక్కించుకొని ఆదివారమునాడు రెండురూములకు ట్రెయిలె బాగునండి బయలుపడెదలెన స్వీడెన్ తీరముదగ్గియులదా టిన తరువాత నీరేవుపడెదలెన ఉండైనను నొక యుద్ధపుటోడ గలసికొనెను. 22 మైళ్లదూరము వచ్చినతరువాత బ్రిటిషు వారియంతగ్గామియొక్క దృష్టిగొట్టు కుకరబడెను. కాని యేమి యుదేయటను ముండేటార్పడో ఉండెనుకొంద పేరితను. వెంటనే నురియొకటి యిం జను గది నొకొచ్చెను. వా త తేవుల లో కొం ద టి ని యుద్ధ పుటో డలవా రెక్కించుకొనిరి. అననము కలిగినవో నుపయోగిం చునని కొన్ని తేవులను దెచ్చుచుండిరి. మిగిలినవారు ఆతేవుల మీద నెక్కిరి. సాన్నిటికదనున్న యొకరైలు వారివల నందఱి కింజను దీసికొని పోయెను. కిం యదుగులలోగుల నిల్చి ఉండెను మునిగిపోయెను. రేవుపడెదలెన నడచుటలేదు.

పార్లమెంటు ప్రభువులనభి.

లండను నవంబరు 8:- తగినసైనిక నాకాదభాధికా గుల యనుచుతి బడెనుకంటె అంట్యునుకొన్న గు దండయాత్ర లు ప్రారంభించబడివి మిత్రసంఘముల మంత్రులను యుద్ధ సంఘముగ నేర్పరచుటలన అననసరమన నాలస్యముకల్గెను టయు సమయలగువారు బాగుగా నాలించియును చేపూరు నని లోబుబున్న ప్రభువుగారనిరి. ఇటీవల బాల్కన్ రాష్ట్రము లలో నెట్టిమాత్రము కలుగునని మనము గ్రహించి సంసిద్ధులము గాకపోవుట చాల శోచనీయమని మిల్టన్ ప్రభువు గారనిరి నేక లేఖాపరీక్షల విషయమునగూర్చి చెప్పెదను ఎంతవరకు ప్రకటింపబడ వచ్చునో అంతవరకును లోటులేకుండ యుద్ధ వార్తలను ప్రకటించుటకు దొరతనమునా రందఱుకు ఏకాభి ప్రాయముతో నున్నారు. యుద్ధ విషయములను ప్రకటించుటకు గూర్చి ఒకపాట యుద్ధము పూర్తిగాగానే దాని వివరముల లో శత్రువుల కుపయోగములకు దాని మాత్రము నదలి సైని కుల కుటుంబముల కుపయోగములకు సంశయము ప్రకటించు టకు తగినపాటులనుచేయదగునని నేనునాచించుచున్నాను ఇట్టి విషయముల ననాలస్యముగ ప్రతీకలవారు ప్రకటించుటకు విలువలు మార్గమును దొరతనమునా రాజించియు చున్నారు. జర్మనులు పంపు వాయువాస్త్రలలో నిదివరకు యుద్ధ విషయ ములు మాత్రమే యుండెను. ఇప్పుడు వారు మిత్రమండలివారి ప్రకటనలను లన్నియు నసత్యములని యను బంధములను చేర్చుచున్నారు. సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే గారు విదేశ మంత్రిగా కార్యనిర్వహణమున నెట్టి లోటుకు కలిగింప లేదని మంతరమున విదేశమంత్రులుగా నున్నవారి కెవ్వరికిని గ్రే గారికి కలిగినంత భారము కలుగలేదు. మిత్రమండలి వారు గుడేములవారిని ఇదివర కెప్పుడును కలసిపనిచేసి ఎరుగనివాం నేనలను విషయమార్గమునందు బహుకర్తముల కొర్చి నడుపగల సిసభార మాకున నైపబడినది అట్టివో యుద్ధ మారంభయము 15 నెలలకు ఎవరోయిట్లు రాజు శత్రువాగ్గానములకు విస్మ రించి ఆకాభంగము కలిగించి సంకమాత్రమున కొన్ని నెలల క్రితము ప్రజ లేదని దైవసమానుడని పూజించిరి ఆతనినే నే డు పలువిధముల నిరసింపసాగిరి. ఇట్టినిరసనలనల మనమిత్ర దేశములవారికిని తక్కినదేశములవారికిని మనయధికారమునందలి గౌరవము క్షీణించును. రాజనీతిజ్ఞులు కుట్రబుట్టుటచే చేపూ రించి కింకరప్రభువు గారు రాజీనామానిచ్చిరి గ్లోబులత్రిక కారణకార్యములనురెంటిని చ్చుకల సేకటించినది. అంతరాజ కీడుసమస్యలు సంధిగ్ధముగనున్న సమయమున నిట్లు ప్రకటించుట మహా పరాధము. అంతటితో నాగక ఇది యసత్య ము దొరతనమునాని వ్రాసిం వ్రాత నిజ నగాదని గూడ మనవా డాంత్రికవారు సాహసించినది. అసత్యవార్తలకు ప్రకటించుచున్నారని దొరతనమునాని హెచ్చరించినగూడ నరకుచేయక గ్లోబులత్రిక మాపించుటచే దొరతనమునాని దానిని నిజపుచేయుట కుత్తరవోసంగిరి ఆ కర్తవ్యప్రభువుగా రనిరి. బాల్కన్ దేశముల భారమునుగూర్చి విదేశ కార్యాలయ మునాడు ప్రారంభముచుండియు క్రద్ధబూనియే యున్నారని యుద్ధచక్ర విదగ్ధుల సేకముగ ప్రకటించుటకు కరకాళము కలిగి:పుడందటికిరి స్పష్టముగ తెలియగలదు. మిత్రదేశలో లోవ ముండుటలని కాదు. మనకిప్పుడు ఆకాభంగముకలుగుట బా ల్కన్ రాష్ట్రములలోనిచ్చి పుచ్చుకొను సమభారమున మైత్రి గలిగింపకలె:పని నదయే మన బధానము పుచ్చుకొనుట కన్ని రాష్ట్రములవారును సంసిద్ధులే గాని యిచ్చుటలో నీ చిక్కు కలిగినది. ఇతరులు దురాశలు కల్పించి ప్రాత్యసాది విరోధ ములు నెట్లుచే ధర్మమార్గమున యంతరాత్మలకు తోచినదానిని గూడ వారనుసరించుట పొసగినదిగాడ్చు జర్మనులు బాల్కన్ రాష్ట్రములలో వారవారకుండ చేయుట కి యుత్తమ మార్గమని యాగించియ మునుటచే మేము నేనలకచటికి సం పుటకు వెనుకదీసితిమి కాని ఆలస్య మేమియును జరుగలేదు. అప్పటికి వీలుగానున్న నేక సంతను సలోనికాకు పంపితిమి. ఆలస్యము చేయకుండ తక్కిన నేనలనుగూడ జతపరచి పంపుట కుత్తరనిచ్చితిమి ఆ లాపుడేను ప్రభువు గారు తెలిసిరి.

బ్రిటిషు సేనలు కాంస్టాంటినోపిలును చేరును.

అలచోబాదు నవంబరు 10:- లండను నవంబరు 10:- రాక్షసబాగు నరఫరాలో గోలెనునొక ఆధున్యదరి నున్న ఒక రేవునుండి డార్డనెల్లను చేరుకొనగలిగినది. నాకాదళ మంత్రులగునకు సంబంధము లేక కాంస్టాంటిను రాజుగారు అగత్యముగ ఉత్తరవులచేసిరి బ్రిటిషువారు తుదకు కాంస్టాంటి నోపిలును చేరుచురట కట్టిపందియమున లేదని సర్ ఎడ్వర్డు పియర్స గారు లండనులో తమ ఉపన్యాస సందర్భమున నుడివరి. (పయోనిరుపత్రిక)

మిత్రమండలివారు సైన్యముల దింపుట.

లండను నవంబరు 9:— బాహ్యోరు నవంబరు 10 :—
జర్మనీవారు కాక్ట్రాంటినోసియను చేరగలిగినయెడల వారు
తూర్పుదేశముల ధనమంతయు తమ సామ్రాజ్యమునకు గొని
పోవ వీలు కలుగునను తలంపుకేరలము పొరపాటని పెట్టిక్
వెరిసియను పత్రికానిలేఖి ఒకడుచ్రాసెను. ధర లభికమగు
టచే సంతో ధములు కలుగుతుండచేయుటకై వాల్కరుడంద
యాత్ర తల పెట్టబడినది.

కలరావలన మృత్యువులు.

అందను నవంబరు 9:- మృత్యువాదు:- కలరామూలమున బ్రేలిజువర్ణమున ఆక్రమణలు రోజునకొక వందలమంది చొప్పున నుడియు చుండినదియు, ఈరుమియాయుజుడ నీవ్యాధి వ్యాపించినదియు విశేషమునకుల పెన్సిల్వేనియను బోర్డు వారికి తెలియకన్పించి.

గ్రీను

గ్రీనులో కలరాములు.

అలహాబాదు నవంబరు 10:- ప్రాంత విజయముల మూలమున గ్రీనుదేశ ప్రజలకు తమరాజు గారియెడల కఠిన గౌరవము కలదు. వాటిని గాని నిపుణులగు రాజనీతిజ్ఞులని ప్రజలకు వారియెడ గౌరవము. గ్రీనుదేశ మంతటకలరాములు వ్యాపించి బడియుండునట్లు చేయుట కయజగు గారి యుద్దేశములలో నొకటి. సహానికాలో ప్రాంతముల దింపువిషయమున గ్రీనుదేశ మునకు ప్రాన్య ఇర్దిట్టయాలకు కలరాము కలిగించుట గ్రీనుదేశము శత్రువులకు సహజమైనందునయు చేయుట వేరొక ఆశయమైయుండెను. బాన్సురాష్ట్రమున జన్మించి వారికి విజయము అనుభవమును అంతమైయుండును గాని వారిజిల్ల గారు ప్రజల మనసుల బాధితులైనందున నుద్దేశించిన యుండుచే వారియంటిసాగవులను దాక్తున డిల్లను గారు డిల్లను తెలి గాగ్రాఫ్తత్రుకు తంతివాద్యంపిరి.

గ్రీనునాకాదళమువారి యాయుధశాల.

ప్రాంతము దొంగిలించుట.

అలహాబాదు నవంబరు 10:- అందను నవంబరు 8:- బ్రిటిషునాకాదళ కమిషనువారి సూచనమునై సర్ ఎడ్వోర్ట్ బన్ గారి ఆధిపత్యముక్రింద ఎల్ల్యాన్స్ చెంతందు గ్రీనునాకాదళము వారి ఆయుధశాలయొక్క స్థానము తయారు చేయబడినది. ఈప్రాంతము అందనుకు పంపబడినది. గాని మార్గమున పిటిస్టెన్లో దొంగలించి జన్మించి వారికి పంపిరి. గ్రీనునాకాదళ మంత్రీవర్గము వారిలో కొందరిని నొసర్వనట్లు వామోషణ మొనర్పబడినది గాని వారు క్షమించబడలేదు.

సెలొనికా విజయవర్ధంతి.

అందను నవంబరు 9:- ఏభేయ:- సెలొనికా విజయ వర్ధంతి జరుపబడినది. గ్రీనునాకాదళము యంత్రమునకు విచ్చేసిరి. ప్రజలు తమతాత్పర్యమును సూచించిరి.

సింలా

యుద్ధతంత్రీవార్త.

డిల్లినవంబరు 10 - నిన్నటిదినమున శ్రీరాజభృతినిధి గానికి ఇండియా మంత్రి గారు తంతివార్తపంపిరి. - పశ్చిమ మొర్త్యవర్ణమున ప్రాంతమున నాకామించు కొంటిమనియు, క్రొవీకాట్ దక్షిణముననున్న పర్వతములముట్టడించు చుంటిమనియు జన్మము చెప్పవచ్చును. దక్షిణపశ్చిమ మొర్త్యవర్ణమున నున్నాననుకూల వారుదాటిరి.

క్రిమిల్ నిలివలకు నడుమనుకొన్న దరిమన్న గాడికొను పరామర్శయును చేరినట్లు ఏభేయనుండి అధికార వార్తలువచ్చినవి. రీగాడు గామైల్ల పశ్చిమముననున్న ప్రాంతం దార్లు ఏవనున్న ప్రతేకముల రహస్యవా రాకమొందుకొనిరి. ఆతట్టుననే చేరిన సహావరమునకు దక్షిణమున వాసము కొంచెము ముందుకుపోయినవి. మిటెట్టుననుడ వారివర్ణములు ముందుకుపోయినవి డిల్లిననున్న పశ్చిమమున నున్న వారిసేనలు శత్రువుల తాలూరు మొదటికందకపత్రికి భేదిం చుకొని ముందుకువెళ్లినవి. స్పీర్వర్త కొన్ని స్థానములయందును, ఇతరస్థలములలోను రహస్యవారు శత్రువుల ముట్టడించి విజయముగాంచిరి.

వెల్ల-ప్రదేశముల ఫిరంగిదళముద్దములు జరిగినవి పరామివారు తెలియపరచిరి.

అప్పుర కార్మినిలో ఇటాలియనులు తా మొక చు త్పద్యమగు ప్రాకారమున పట్టుకొంటిమనియు, 8000 అను గులంకె అధికమున ఎత్తుల పర్వతములలో తీరమగు పదా దిగజనుట్టడి జరిగినదనియు ఇటాలియన్ తెలియపరచిరి. విసాం డ్రింగుమున నీరామూలమును ఫిరంగిదళముద్దము జరిగెను.

అకాశ విమానములు.

పీనిని గుటిండి యిదిగత కెవరును తెలుసులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము, అని అకాశమున సంచరించువిధము, పీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. తెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు

ఇందు సులభతేలిలో బుద్ధునిచారిత్ర మంతయు వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని గురుములు గలవు. 0-4-0

సాలపర్తి రామమూర్తిగారు.

టిచరు.మిషను కాలేజీ, గంటూరు.

మద్యపానము.

భారతము నిరసించుచుండుట.

భారతము కలనరపరమయన్న విషయములలో మద్య పాన నిరసనోద్యమము ముఖ్యమైనది చెప్పటకు సందదులు లేవు. ఈ విషయమై హెన్రీ కార్టరు గారు, అట్టోబునెల "ప్రొఫ్రా ఆఫ్ ప్రొఫ్రా" పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు. - అంగ్లేయులకు తిటికల మద్యపాన విషయమై "భగవత్ భగవత్" చేయుచున్నాడు. భారతములో మద్యపానమును నిరసించుటకు ప్రకటించిన, మహాోద్యమమున కిది ఒక ప్రకరణమై యుండు నా? యాధ్యాపంధమునకు పూర్వమే యిట్టి యుద్ధము మొకటి తలయెత్తింది. ఇప్పుడు తీవ్రమైన మార్పులు జరుగుచున్నవి. ఏ పని చేయుటకును మన కౌతక్తి యున్నదియు బయటపడుచున్నది. అట్టిస్థితిలో నీ యుద్ధము గమము వృద్ధిమై, ఆరకాశము వామోశ్యమై రోజులు గడచినవి, ప్రజల పోరాటము వృద్ధియగుచున్నది.

భవార్యకమున, ప్రజల దార్శన్యమున, బాధితులకు మారులకు దెచ్చిపెట్టుచున్నది. ఆహార పదార్థములను పొదుపుగ వాడుకొనవలసిన యవసరము వచ్చినది. విద్యుదుతుండియు, బంగారా దుండులనుండియు మునుపటికె మద్యమును తీయుటలేదు. మైదవులేదు, ప్రజలేదు తమకత్తి కొలదిని దేశీయ సేవలపై కన్పించి. త్రాగుడు బలమును తగ్గజేయును. కార్యకాలమును చెరచును. అంగ్లేయ దౌరతము వారీయభ్యాసమును తగ్గించుట అవసరమైనది. దుఃఖతరంగములు పార్థిపార్థి వచ్చుచున్నప్పుడును, కష్టపరంపరలు వృద్ధియగుచున్నప్పుడును, త్రాగుబోతులకును నిర్మాలుల చేతులపైన భారము ప్రజలయొద్ద మద్దించుచుండును. ప్రజలకిట్టి దుర్భాగములు లేకపోయినయెడల శత్రువులు మీదకు రాకుండ కాపాడుకొనవచ్చును.

తటస్థదేశములు.

తటస్థదేశములలో సయితము ప్రజలారకుండలేదు. ప్రజల దార్శన్యమున వృద్ధిచేయుటకును, అవసరమైనప్పుడు లేకుండ చేయుటకును వారు మద్యపానమును నిరసించుచున్నారు. యుద్ధ మారంభమైన మొదటిమాసములో నెత్తినీజ్వరంకుకార తనమువారు విద్యుదుతు, బంగారా దుండులనుండి మద్యమును తయారుచేయువాడని నిషేధించిరి. మద్యవిక్రయ మంతయు ప్రభుత్వాధికారులచేతులలో నుండెను. అట్టియధికారము తీసి జేయబడినది. నేడు నైవలకుల విధమగు సారామును సుప్రయిచేయుటలేదు. రైలుస్టేషనులలో, నైవలకుల మద్యమును విక్రయించువాడను- మద్యపానము క్రితమిని సారాయిని నైవలకుల చతుకధలకు అత్యులనినదని ప్రమాత్రితము, ఉత్తరవుచేసిరి.

బంగారాదుండులనుండియు, భాగ్యము మున్నగువాని నుండియు సారాయిని తీయకూడదని దెవ్వాక్కు చేతమువారు కూడ నిషేధించిరి. మద్య విక్రయసంబంధములలో క్రొత్త ఆటంకములను కల్పించిరి.

ఏమిదొడ్లకిందట స్వీడనుదేశములోని ప్రజలు తప్ప త్రాగేవారు అట్టి నిటికల అధికారులు కాననములను చేసి చాలవరకీయభ్యాసమును మార్చింది. నేడు వీరు దుర్భాగములలో బాదులలో నొకరుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. కాని ఇక్కడైనను విరోధాలో యుద్ధము పొసగిన తరువాత మద్యమును నిరసించుటకై దౌరతమువారు మారీపాధికారులను వహించిరి. ప్రజలకు దుర్వర్తగా నున్నప్పుడును, యుద్ధము వచ్చునను భయమున్నప్పుడును, మద్యవిక్రయమును పూర్తిగా వ్రాసుట ప్రభుత్వమునకు అధికారమియ్యవలసినది.

యుద్ధసమయములో దుర్భాగములు లేకుండ చేయుచున్న దేశములలోని జాతి, అమెరికావారు మద్యపానమును నిషేధించుచున్నారు. త్రాగుడుక్రింద బోలెడుసామ్యు పోవుచున్నది. ఈప్రతి మెప్పుడైనను ఉండుకే కావున యుద్ధకాలములోనే గాక ఇతరసమయములందు కూడ దీని నియమమునుకూడదని పి రడగుచున్నాడు.

శత్రుదేశములు.

జర్మనీలో దీనిసంబంధమున ఏమిజరుగుచున్నది విజయ తెలియకపోయినను, ముఖ్యాంశములు మాత్రము స్పష్టమగుచున్నవి. జర్మను సయితము తప్ప త్రాగి, రోలంకులోను, తెల్లియములోను వెన్నెరు రాగములు చేసిరి. జర్మనీలోని కార్య నిర్మాణ కళలను, త్రాగుడులను ఎంత సామ్యు వ్యర్థముగ పోవుచున్నారో, గ్రహించియుండక పోలేరు. జర్మనీలో రాష్ట్రముండి సారాయి తీయుచుండుడెను. కొత్తయేయుట కిర్మాణమును మిగులునియత్తును సారావంట నూటికి రం వంతులు తగ్గించబడినది. సారాయి అత్యుక్తమును తగ్గించుటగాని, నిషేధించుటగాని, సానిటోలోగల కధికారమియ్యబడినది. కొన్ని స్థలములలో సోల్టరులకు సారాయిని అత్యుక్త కూడను.

ఆస్ట్రీయా దేశములోను భాగ్యమునుండి సారాయిని తీయుట మానివేసిరి. పగలు 8 గంటలకును, సాయంకాలము 6 గంటలకును, మద్యమే మద్యమును విక్రయించుట చేసిరి. ఆదివారములందు మద్య విక్రయమును మార్చింది.

తుర్కలు మద్యమును వర్జింపవలసినదనియేయున్నది. కాని, పాశ్చాత్యులకులకాని వీరును ఇప్పుడప్పుడు నేర్పుకొనచున్నారు. అందుచేత టర్క్కు సుల్తానాగాన రెండు మాసముల క్రింద బహిరంగముగ త్రాగినారు ఇతరు పాత్రులని కానింది విశ్రమించిరి

ప్రాన్య వారు చేసేట్లుగనే ఇటాలి వారు "అవిసింతు" అను మద్యమును నిషేధించి, 16 సంవత్సరములలోపువారి కెవరికి సారాయి విక్రయించరాదను. ఇతరదేశములవారు తమసేవలలో నేయే కట్టుబట్టులకు చేసికొనినో మద్యపానము విషయమై ఇటాలివారును అట్లేచేసిరి. మద్యము పూర్తిగా నిషేధింపబడినది. దెబ్బలు తగిలినవారికి ప్రాంతీ బరులకు, "కాఫీనీరప్పను" వాడుకన్నాను.

అధికార బలము చే పరామివారు అవిసింతు అనుమద్యమును తమదేశములో వాడకుండజేసిరి. ఒకరిపేధ ముకోనే పోలేరు. "అవిసింతు" మూలికలను పట్టుకొని తగుల పెట్టింది. ఒకరు దొంగతనముగ "అవిసింతు" తయారు చేయకానిని పట్టుకొని, 4500, 80 జేలూసాముల సురదను దొరతనమునకు స్వాధీనముచేసికొనిరి. ఈయన రాధము చేసినందున కతనికి మొత్తముగ 188.00 రూ సాముల నష్టము వచ్చినది. మద్యపానముగూడ ఆగట్టునెలలో పన్నువృద్ధి చేయబడినది.

రమ్యునా రీమద్య వాగ్యమునుండి యెట్లు విముక్తికెందినది తమచువాయబడియే యున్నది. ముందుకును సామగ్రి లేకపోవుటవలన వారు రజారంగమునందు వెతుకు మరలవలసి వచ్చెను త్రాగుడు లేకపోవుటచేతనే, వారు నివత్సానాపడక నిలవొక్కకొని యుద్ధముచేయుచున్నారు. "నోవకా" శత్రు మద్యమును పూర్తిగా నిషేధించి, కాని దీనికి అలవాటు బడిన ఏవరో కొందఱు మద్యపానము మున్నగు వానిని ఉపయోగించుచుండగా మద్యమును లోపాయికారిని తయారుచేసి అమ్మువారిని కఠినముగ కక్షించుచు చురీ దౌరతనమువారు త్రుతవుచేసిరి. ప్రజల మద్యమును త్రాగుట మానుకొనిరి. అందువలన వారికి మిగిలినసామ్యును, నేనింగుబ్యాంకులలో వాడుకొనుచుండిరి. నేరములు మున్నగు అక్రమము లేనియు జరుగుటలేదు. దీనివలన "మద్యదేశత" అంతరించు యెడల ప్రజలు జేయుముగ నుండునని తేలుచున్నది.

క్రొత్తు లిటను.

దీనివిషయమై అంగ్లేయులు లేమిచేసినది అందరకు తెలిసి యేయున్నది అధికారులు సాగ్యమైనంతవరకు మద్యపానమును తగ్గించుచున్నారు. మద్యపాన నిరసనోద్యమము యుద్ధము వచ్చినతరువాత ప్రారంభమైనది. కాని ఈసంబంధమున చేయవలసిన దెంతయే యున్నది కొన్ని నెలలలోనే వారివామోశ్యమునకు వర్తించునట్లుగా, మద్యమును నిషేధించు చురీ తలచుచున్నారు.

ఆస్ట్రీలియాలో క్రొత్త సేయున్న మకాములలో మద్యమును అమ్మ విమ్మటలేదు. లయనెట్లు ప్రకారము పెట్టుకొనిన మకాములు సాయంకాలము 6 గంటలవ ఆస్ట్రీలియా దక్షిణభాగమున మానిచేయుచున్నది.

విక్టోరియా పట్టణములోని మద్య విక్రయంగణములు పూర్వముకంటె అయిదుగంట లాలస్యముగ తెరవబడుచున్నవి. రాత్రి 9-30 గంటకే మూసివేయు చున్నారు.

కనడాలోని, ఆంటారియా పట్టణమును రాత్రి 7 గంటలకే సారా మకాములకు మూయుచున్నాను సోల్టరులకు సారాయిని విక్రయించువారు కష్టమ పాత్రులగుచున్నారు. మూనిలోవాపట్టణములో కూడ మకాములకు 7 గంటలకే కట్టుచున్నాను. సాస్కావేష పట్టణములో దౌరతము పెట్టిందిన మకాములు గాక ప్రజలు పెట్టిన వారిని తీసి జేయించిరి. ఆల్బర్టాపట్టణములో నిటికల మద్యమే అసలువాడ కూడ దనియే నిషేధించిరి.

ఈ కష్టకాలములో ప్రతిదేశమువారును మద్య నిరసమునకై తమ శక్తికొలిపి సాటుబడుచున్నారు. కాని ఏకావల ముచేతనో మన దేశములో నేరమర్థమును కానవచ్చుట లేదు. అధికారులేమి అధికారులేమి వీక్షనహించి పరిచేసి నట్లులేదు. మద్యపానమునకు పాశ్చాత్యదేశములే "ప్రొటిస్టెంట్" చెప్పినప్పుడు. అట్టివారు తన్నిరసమునకై ముందుకువచ్చి పని చేయుచుండగా మొన్న మొన్నటివరకు మద్యపాన మేమిటో యెరుగక, ఇటీవల వారిని చూచి నేర్చుకొనిన మనము చేయుట వోడించుకొని యూరకుండుట సంభావ్యముగ లేదు.

THE GREAT WAR.

Government Policy: Animated Discussion in Lords.

GUILDHALL BANQUET: MINISTERS' OPTIMISTIC SPEECHES.

80,000 Bulgars Lost: 3,00,000 Allies Landed at Salonika.

ALLIES' ACTION IN BALKANS: OPERATIONS ON LARGE SCALE ANTICIPATED.

CORONATION OF THE MIKADO: CORDIAL SPEECHES IN CALCUTTA AND BOMBAY.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Lords Criticise Government Policy and Actions

LONDON, November 10. In the House of Lords Lord Loreburn suggested that Antwerp and other expeditions were undertaken without the approval of the proper military and naval authorities. The idea of a small war Cabinet reporting to the full Cabinet was calculated to secure the maximum of delay and minimum of efficiency.

Lord Milner.

Lord Milner severely criticised our unpreparedness for the latest Balkan developments.

Lord Curzon's Reply.

Lord Curzon replying said he proposed to confine himself to censorship. He reiterated Government's unanimous anxiety to give the maximum of information consistent with discretion. With regard to the descriptive accounts of engagements he would like to see the arrangement by which it would be possible to publish immediately or soon after the engagements an account without details which might be useful to the enemy to be supplemented two or three weeks later with details so valuable to the families of those concerned. Government was seeing whether some arrangement was possible creating closer contact between the Press and the fighting forces by which news of Naval and Military interest would be readily available at an early date. With regard to the censorship of German wireless news Lord Curzon pointed out that whereas these telegrams at first related to military events they now contained appendices designed to discredit the allies.

Sir E. Grey Vigorously Defended.

Lord Curzon vigorously defended Sir Edward Grey's conduct of Foreign Affairs. Sir E. Grey had the most difficult task of any Foreign Minister of our time. He had to drive a team of four horses of the Allied Governments and their armies which had never been in harness together before, along a road with pitfalls and dangerous curves on either side. Then after fifteen months of war because two Balkan Kings had disappointed our expectations, and been false to their pledges people turned round and bespattered the idol whom only a few months ago they adored. Such an attack tended to weaken our authority with other nations including the allies.

The Suppression of the 'Globe.'

Dealing with the suppression of the "Globe" Lord Curzon quoted the journal's assertion that Earl Kitchener had resigned because he was weary of the intrigues of politicians. Thus it not only made an untrue statement but assigned thereto false and malicious reason and all this at a moment of most critical nature in international affairs. It did not stop there, but the next day repeated the statement and declared that the Government denial was untrue. Government authorised the action which had been taken because of the "Globe's" persistence after it had been warned that it was publishing false statements.

Lord Lansdowne on the Balkan Policy.

Lord Lansdowne replying to Viscount Milner said when the documentary history of the war became available it would show that the question of Balkan policy was continuously before the Foreign Office. It was not from any want of careful consideration that our expectations had been disappointed. Our policy was based on the promotion of a give and take arrangement between the Balkan States. They were all ready to take but giving was a different matter. Jealousies and animosities aggravated by external intrigues and pressure had prevented the success of what in principle was only a reasonable policy. Our hesitation in sending troops to arrest the German advance was due to the importance of considering what were the most effective means of checking the advance. There was however no delay. We sent to Salonika all troops immediately available and no time was lost in placing the remainder of the force under order and providing transport.

Vote for 400 Millions More.

LONDON, November 10. Parliamentary papers announce that to-day's vote of credit will be for four hundred millions making a total of thirteen hundred millions.

Mr. Asquith will demand the eighth vote of credit to-day. The amount originally contemplated was 250 millions but it is understood that larger amount will be demanded owing to the necessity of providing for the period extending over the new year. An important speech is expected.

King Presides at Privy Council.

LONDON, November 10. The King presided at the Privy Council to-day.

Representation to China.

Cause of British Association.

LONDON, November 10. Sir Edward Grey replying to Sir E. Cornwall said that the reason why Britain had associated herself with Japan's representation in favour of the postponement of the change in the form of Government in China was the fear of disturbances with regard to which I had at least one representation from a British commercial interest.

Holding Imperial Conference not Possible.

LONDON, November 10. Speaking in the Commons Mr. Bonar Law said he did not think the assembling of the Imperial Conference was possible at present but Government would welcome the visit of any Premiers of the Dominions.

A Yacht Sunk.

LONDON, November 10. The "Daily Telegraph" says it is reported that the Trinity House Yacht 'Irene' has been sunk. Thirteen of the crew were saved and twenty two are missing.

An Actor's Death.

LONDON, November 10. The death is announced of the actor E. S. Willard.

Reception in Guildhall.

Allied Ministers Cheered.

LONDON, November 10. The feature of the reception in the Guildhall Library this evening was the demonstration of sympathy with the Serbian Minister the audience rising and cheering long and enthusiastically. The French and Italian ambassadors and the Grand Duke Michael were also accorded great receptions. Colonial representatives received hearty ovations especially the High Commissioner of New Zealand guiding his son who had been blinded in the Dardanelles fighting. Lord Derby received a very warm welcome.

Guildhall Banquet.

Mr. Asquith's Speech.

LONDON, November 10. Speaking at the Guildhall Banquet to-night, Mr. Asquith, who received an unusually warm ovation, affirmed that Britain's choice in entering the war was right, and we were sure to win. He emphasised the importance of Lord Kitchener's mission. Lord Kitchener had had friendly and, Mr. Asquith believed, fruitful conversations in Paris. He hoped that Lord Kitchener would only be away a short time to survey at close quarters the whole situation in the Near East in intimate co-operation with his colleagues and the allies. He took with him the complete confidence of his countrymen, the authority of a great soldier and administrator, and an unrivalled knowledge of the Near East. Lord Kitchener's mission had the unqualified approval and sympathy of the allies. Mr. Asquith emphasised our national unity. After fifteen months of war there was only one party, and the voice of faction was absent. With a few insignificant cross currents the national life flowed in an even deeper channel of united purpose and concentrated resolve. The Premier eulogised the heroic conduct of Serbia and asserted that not one of the allies was not contributing its full share. He said a special word of praise for the skill and courage of the Italian army. In conclusion Mr. Asquith said:—"The Allies are united in purpose. We shall stand or fall together. All stories circulated by the enemy of peaceable arrangements for separate peace are idle chatter. I defined a year ago in this hall the objects without the attainment of which the Allies would not lay down their arms. They remain to-day as they were then. (Cheers.) We have advanced a long way to their achievement. Be the journey long or short, we shall not pause or falter till we have secured for the smaller states of Europe their charter of independence, and for Europe itself and the whole of the world emancipation from the reign of force."

Mr. Balfour's Speech.

Mr. Balfour, who replied for the Army and navy paid a tribute to Lord Kitchener's genius in raising armies, amid ringing cheers. He emphasised that the calculations of the central Powers had never been near realisation. Germany was foiled utterly in the first spring, and now it was two months since she has made any advance in Russia. In a war like this it meant that the tide of enemy successes had reached its limit and only the ebb remained. Mr. Balfour dwelt on the importance of the command of the sea on which the whole strategy of the allies was based. The Rulers of Bulgaria had been actuated by two simple motives, greed and fear. No diplomacy would have availed against their conviction that in backing the Austro-Germans they were backing the winning horse, but later they would discover their

miscalculation. While declining to make any forecasts Mr. Balfour looked to the future with serene confidence Sir John Simon.

Sir John Simon, proposing the toast of the Allies paid a warm tribute to each. He declared that experiences of the war confirmed the opinion that civilisation was struggling for its life. Referring to Japan's adhesion to the pact to make no separate peace, he added that the time to discuss in the House of Commons the terms of peace is not yet. The greatest of all securities for the continued and united resolve of the Allies was the compelling appeal of Belgium and Serbia.

British will Reach Constantinople.

Sir E. Pears Confident.

ALLAHABAD, November 10.

The "Pioneer" special cable:— LONDON, November 8th.—Sir Edwin Pears lecturing in London said that the "Goeben" was enabled to reach the Dardanelles by coal supplies from a port near Athens. King Constantine gave the necessary orders independently to the Ministry of Marine. Sir E. Pears says that there is no doubt whatever that the British will ultimately reach Constantinople.

A British Destroyer.

Stranded and Lost.

LONDON, November 10.—The Press Bureau announces that the British destroyer 'Lones' has stranded in Eastern Mediterranean and became total wreck. All on board have been saved.

A War Council of Allied Ministers.

LONDON, November 10.

In the House of Commons Mr. Asquith foreshadowed the establishment of an Anglo-French War Council on which a French and a British Minister would sit. It was hoped that Russia and Italy would also join in the Council.

Emigrants of Military Age.

Passports Required.

LONDON, November 10.

Government has issued at Liverpool regulations necessitating the use of passports or sworn identification certificates by intending emigrants of military age.

Enormous Increase in Freights.

LONDON, November 11.

In the Commons Sir Arthur Markham cited instances of enormous increase in freights to France and Italy urging that regulations should be introduced for shipping charges. Mr. Kunciman in reply said that the whole question would be carefully considered.

Order in Council.

To Requisition Ships Abroad.

LONDON, November 11.

An Order in Council from to-morrow will authorise government to requisition ships abroad.

FRANCE.

Artillery Actions.

LONDON, November 10.

PARIS.—A communique says Artillery actions have occurred on a large part of the front, especially on the Nouvron plateau and in the districts of Fathure and Mesnil in Champagne. Our artillery in the Vosges demolished a blockhouse and shelters.

Latest French Bulletin.

LONDON, November 10.

PARIS.—The Communique says a small German attack on the western outskirts of Givenchy Wood was easily stopped by a French curtain of fire. The French batteries replied very effectively to the violent bombardment of the French positions northeast of Fathure. There has been lively bomb fighting in east Argonne.

RUSSIA.

The German Forces.

ALLAHABAD, November 10.

LONDON, November 9th.—The "Times" Petrograd correspondent says that high Russian military authorities estimate the German infantry divisions in the west at 110, those in Serbia at 10, and those on the Russian front German 50 and Austro-Hungarian 40, also 23 cavalry divisions. The Germans are sending to the west heavy guns in addition to troops.—("Pioneer's Cable.")

Further Russian Successes.

LONDON, November 10.

PETROGRAD.—A communique states that the Russians have secured further successes on the whole front. They have occupied Kemmern in the district of Courland capturing much material which the fleeing Germans abandoned. The Russians stormed villages near Jacobstadt and Dvinsk and strongly fortified the wood east of the town of Zalichtchiki. The Russians repulsed four enemy counter-attacks made with the object of recapturing the wood.

SERBIA.

80,000 Bulgarians Killed.

LONDON, November 10.

The Serbian Legation in Paris announces that Bulgarian losses at Kralievo were 80,000.

Belgrade-Sofia Railway.

LONDON, November 10.

PARIS.—The talk of German railway communication through Serbia is extremely premature. Not only do the Serbians still hold two sections on the Belgrade-Sofia line, but they have dynamited tunnels and greatly destroyed lines which will require extensive and tedious repairs.

TELEGRAMS.

Serbian Northern Army.
Retiring in Good Order.

LAHORE, November 10.

The "Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 9th.—The "Morning Post's" Athens correspondent states that the enemy reports indicate that the Serbian northern army is retiring in good order, stubbornly contesting the ground. Should it succeed in driving back the Bulgarian wedge in the Uskub-Kachansk sector and joining up with the southern army the Serbs could hope to resist the enemy advance indefinitely. Strict martial law prevails in Sofia, and the Press is only allowed to print favourable news. The bombardments of Varna have been suppressed.

Landing of Allied Troops.

The "Berliner Tageblatt's" Sofia correspondents says that the Entente are landing 5,000 troops daily.

The Serbian Legation denies Puto-Bulgar reports that civilians are taking part in the resistance. The reports are spread in order to justify massacres that are occurring.

A Fallacious Idea.

A writer in "Petit Parisien" declares that the idea that if Germany can reach Constantinople she will be able to pour the wealth of the East into the northern Empire, is fallacious. It is in order to meet the danger of riots due to high price that the Balkan expedition has been undertaken.

Danger to Monastir.

LONDON, November 10.

A telegram from Salonika dated November 8th, says that timely help from the French, who retook the important Mezen height dominating the Prilep-Gradsko road from the Bulgarians and established contact with the Serbians at the Babana Pass, has relieved the danger to Monastir. First British blood was spilt on November 6th on the extreme French left. The British losses were very slight.

Large British forces have now arrived at Salonika and the Allies will soon be in a position to take a decisive offensive.

ITALY.

Probable Anglo-Italian Expedition.

Combined Action on a Great Scale Preparing.

ALLAHABAD, November 10.

The "Pioneer" special cables:—
LONDON, November 8th.—The Salonika newspapers state that the new Anglo-Italian force will operate from the Adriatic probably based on Valona, whence Monastir is reachable under ten days.

The "Frankfort Gazette's" Constantinople correspondent says that the Entente is preparing a combined Balkan action on a great scale. Russia is concentrating troops on the Roumanian frontier. The Anglo-French are planning landings at Kavalla and Dedeagatch.

Rumania's Attitude.

The "Times" Petrograd correspondent writes that Rumania is not expected to participate in the fighting for some time owing to technical geographical causes, but she will not fight against the Entente unless the Germans are able to compel her. It believes the Entente will send large forces to the Balkans to prevent the enemy from attacking Rumania.

Italian Expedition to Albania.

ALLAHABAD, November 10th.—The "Petit Journal's" Rome correspondent states that it is understood that Italy has decided to send an expedition to Albania immediately Gorz falls.

A Liner Sunk by Austrian Submarine.

LONDON, November 10.

Reuter wires from Ferryville (Tunis) that on Monday afternoon the steamer 'Ancona' bound for New York was sunk by a large submarine flying the Austrian flag. The submarine fired a hundred shots into the liner which was then torpedoed.

ROME.—Numbers of injured from the 'Ancona' have been taken into the naval Hospital at Ferryville (Tunis). 270 survivors have arrived at Bizerta.

422 Passengers on the "Ancona"

LONDON, November 10.

ROME.—There were 422 passengers and sixty crew on board the "Ancona."

BULGARIA.

Bulgaria's Aim to Reach the Adriatic.
Italy to Oppose the Plan.

LONDON, November 9.

ROME.—It is semi-officially stated that the Bulgarians by threatening Albania in order to reach the Adriatic Coast are injuring the interests of Italy which will take suitable steps to avoid such injuries.

GREECE.

3,00,000 Allies in Salonika.

LONDON, November 10.

AMSTERDAM.—The Berlin newspapers state that there are now three hundred thousand Allies at Salonika.

Why Salonika Landings Were not Opposed.
King Constantine's Surprising Statement.

ALLAHABAD, November 10.

LONDON, November 8th.—The "Gaulois" states that King Constantine recently told a representative of the Entente that when the Kaiser enquired the reason why the Salonika landings were not opposed, he replied that he was unable to oppose them until Germany was able to paralyse the possible anti-Greek attitude of the Entente fleet.—"Pioneer's" Special cable.

Internal Bickerings in Greece.
Partial Realisation of The Kaiser's Aim.

ALLAHABAD, November 10.

Dr. Dillon in a telegram to the "Daily Telegraph" says that King Constantine on account of his military successes is the Greek national idol, whereas M. Venizelos is esteemed as a statesman. The Greek absorption in internal bickerings is one of the results at which the Kaiser aimed, a further aim is to embroil Greece with England and France in connection with the Salonika landings and to lead her positively to aid the enemy. A favourable event would be a Teuton success in the Balkans, but M. Venizelos' philippic has thrilled the national soul and rendered the infamy of active treachery to Serbia impossible.

Greek Naval Arsenal Plans Stolen.

ALLAHABAD, November 10.

The "Pioneer" special cable:—
LONDON, November 8th.—The "Morning Post's" Athens correspondent states that plans for a naval arsenal at Eleusis had been drawn up under the direction of Sir Edward Raban on the recommendation of the British Naval Commission. They were sent to London, but some one purloined the papers en-route by pre-arrangement, and sent them to Germany. Persons in the Greek Ministry of Marine are implicated. Steps have not been taken to punish them.

The Greek Cabinet.

The Questions of Dissolution.

LONDON, November 10.

M. Michaelidakis, a Cretan opponent of M. Venizelos, has joined the Ministry.

The Cabinet is considering the proposals of M. Venizelos for the purpose of avoiding dissolution, namely either the Minister of War shall express regret for the incident or Venizelists shall not attend Parliament. It is understood that the majority of the members are in favour of dissolution.

Anniversary Celebration.

Of the Fall of Salonika.

LONDON, November 10.

ATHENS.—The Third Anniversary of the Fall of Salonika was celebrated by the Greeks by the Te Deum and a review. The Greek King was present and was acclaimed.

UNITED STATES.

Long and Irritating Controversy Anticipated.

ALLAHABAD, November 10.

The "Pioneer" Special Cables:—
LONDON.—The "Times" Washington correspondent states that general opinion on the American note anticipates a long and irritating controversy. He is frankly disappointed with the attitude of nine tenths of the Americans. A well informed American said:—Doubtless you are rather high handed but if we were engaged in war and had sea power we should do much the same. Our Government is bound to protest, but beyond argument and possibly arbitration nothing is likely to happen.

Detention of American Vessels.

LONDON, November 10.

The "Times" publishes a table showing that of 273 vessels mentioned in one of the lists of the American Note, over half were detained for two days or less, nearly three quarters were released within four days and over three quarters within five days.

Fire Extinguished.

LONDON, November 11.

NEW YORK.—Fire on "the Rouchambeau" has been extinguished and she is proceeding to Bordeaux.

Austrians Repulsed

LONDON, November 10.

ROME.—A communique says:—The enemy on Monday night attempted to re-capture the summit of Coldilana but were repulsed. The Italian counter-attacking pursued the Austrians and stormed the summit of Mount Sief 7500 feet high, north of Coldilana.

Armenian Refugees.

Dying of Cholera by Hundreds.

LONDON, November 10.

NEW YORK.—The Presbyterian Board of Foreign Missions learns that Armenian refugees at Tabriz are dying of cholera at the rate of a hundred daily, and Urumia is also affected.

GERMANY.

Sinking of the "Undine."

The Torpedoing Described.

LONDON, November 10.

COPENHAGEN.—On the occasion when the "Undine" was sunk the German steam ferry "Preussen" with a full cargo of loaded railway trucks, left Trelleborg at noon on Sunday and was met outside Swedish waters by the "Undine" and the destroyer. The periscope of a British submarine was observed when the vessels were twenty-two miles out, but before anything could be done the torpedo exploded under the "Undine," and another followed crashing into the engine-room. Some survivors were picked up by the destroyer and others climbed on to rafts which the vessels were towing in case of emergency. A special train at Sassnitz took the whole of the crew to Kiel. The "Undine" sank in thirty fathoms of water. The steam ferries have been suspended.

Useless German Guns.

ALLAHABAD, November 10.

The "Pioneer's" London correspondent wires:—The Central News Amsterdam correspondent telegraphs that 20 heavy guns, useless owing to the incessant firing before Dwinsk, have arrived at Konigsberg.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 10.

The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:

The Germans claim to have occupied Krushevatz on the Western Morava and attacking the heights of south Krushevatz. They have also passed the junction of southern and Western Morava.

Unofficial Athens reports say that the French have reached Gradsko on the road between Krivolak and Vites.

The Russians occupied the region of Frankendorf and Pavaoveru, 19 miles west of Riga, and in the same direction progressed slightly south of the Lake Babit, and also advanced in the direction of Mitau, and west of Dwinsk they broke through the first line of the enemies trenches. In some sections on the Styra and elsewhere the Russians successfully attacked.

The French report violent artillery duels over many sectors.

The Italians report the capture of a formidable rampart in upper Cordevio after a furious infantry attack in the heights of over 8,000 feet, and also of continuous artillery action in the Isonzo front.

Entertainment to the Viceroy.

DELHI, November 10.

A meeting of representative citizens of Delhi was recently held at the residence of Hakim Ajmal Khan to consider the question of giving His Excellency the Viceroy a suitable farewell entertainment at Delhi on the eve of his vacating his high office in India. The Hakim Sahib presided. The sense of the meeting was in favour of an Ah-India function and letters are being issued to that effect by Hakim Ajmal Khan and Rai Shabir Wazir Singh, provisional organisers.

A public meeting of the citizens will be held to decide the form of entertainment.

On the 28th November during the Viceroy's visit to Bikanir this month His Excellency will unveil the statue of the late Maharaja of Bikanir.

Visit to Nangla.

DELHI, November 10.

The Viceroy will visit Nangla on the 9th December to open the Upper Jhelum canal. On the conclusion of the ceremony His Excellency will leave for Lahore where the will halt until the 11th proximo. On the 10th the Viceroy will open the Veterinary College and the King Edward Memorial and has accepted an invitation to attend a garden party given by the Punjab Chiefs Association. On the 11th a reception of retired Indian officers will be held at Government House. His Excellency will spend Christmas at Gwalior and early in February he will open the High Court at Bankipore and lay the foundation stone of the Hindu University at Benares.

Dinner to Sir Ali Imam.

DELHI, November 10.

The farewell dinner to the Hon'ble Sir Ali Imam has been fixed for 1st December.

CALCUTTA.

THE MIKIDO'S CORONATION
FESTIVITIES IN CALCUTTA.Speech by Mr. Huda.
Japanese Consul Replies.

CALCUTTA, October 10.

The Coronation dinner at Calcutta Club to-night, the first of its kind celebrated in this country, was a remarkable and mighty successful function. The spacious lawns of the Club and the premises were beautifully decorated and illuminated with fantastic Chinese lanterns and electric lights. Covers were laid for 63 guests amongst whom were officials, Foreign Consuls, and leading Japanese citizens in Calcutta. The guests were received by Mr. Ooschida, Chancellor of the Japanese Consulate at the landing, and by the Consul-General himself at the entrance of the hall.

The Hon. Mr. Huda's Speech.

The importance of the function lay in the two speeches which were delivered after the dinner and which were listened to with the greatest attention and received with cheers. The Hon'ble Nawab Shamsul Huda Member, Executive Council, Bengal, proposed the toast of his Imperial Majesty and in doing so he said that India participated with her whole heart in the jubilation of the occasion. They were proud of the Japanese people, because they had shown to the world what an Asiatic race fired by true patriotic fervour could achieve in the sphere of human activity. The Japanese people had not to struggle as Indians were struggling with uncompromising conservatism. Japan had made up its mind that the extreme East should be on a par with the extreme West.

The Speaker thought that the time had come when in the map of the world the line dividing the Eastern and Western Hemispheres should be shifted considerably towards the west. They were all aware of the revolution of 1868. Perhaps for the first time in the history of the world a monarch, hitherto an autocrat, cheerfully accepted the limitation of constitutional monarchy and nobles voluntarily surrendered their privileges.

After recounting the progress Japan and made in science commerce and art Mr. Huda said that her achievements were numerous which fostered an unbounded feeling of admiration for the Emperor. Not the least of the bonds that united the people of India to Japan was the fact that the Emperor of Japan was an ally of India's beloved sovereign and had not shrunk from taking his share in the world-wide struggle now going on between the forces of civilisation and vandalism. To-day Japan acted as a sentinel in the Far East and fully identified herself with the cause of humanity, righteousness and justice.

The Japanese Consul's Speech.

After the toast was drunk all guests standing, Mr. Shinobu, Consul-General of Japan in reply said that he was deeply touched and felt grateful at the expression of cordial sentiments towards Japan.

Continuing he said:—"It is the happiest moment for me that I am able this evening to celebrate this momentous event in company with the most distinguished personages here in this Anglo-Indian Capital of Calcutta, first because Great Britain and India are the two countries with whom Japan has relations from the remotest times. The ties that bind Japan to India are quite many as the honourable gentleman has now rightly remarked, it is from India that we first imported the old civilizations of the East, a score of centuries ago and it is through the introduction of Great Britain that Japan which was a hermit nation till fifty years ago was proud to have stepped forward into the circle of the great nations in the world. Her modern progress, her modern development, her modern civilisation owe to the British people to a great extent. An secondly because to-day the friendly relations happily existing between us are in their most satisfactory condition ever known in history. Our alliance, our ententes, our agreements, whose aims are not for aggression nor for provocation but for the defence of common interests for the development of humane ideals, and above all for the preservation of peace and tranquillity in this eastern side of the globe, rests to-day after testing experiences upon firm, and as I hope and believe, upon an enduring foundation. In this new epoch under the newly crowned ruler which we the people of Japan are welcoming as full of bright promise it is my ardent desire that the link of our good relations will not only remain unshakable but draw us still nearer and closer in bonds of amity and friendship, will unify us firmly and will prove our perfect solidarity in the face of the present titanic struggle.

After the toast was responded to the guests moved to the lawn where an evening party was held, which was attended by over four hundred people. The function was a brilliant one and ended late in the evening.

The Bombay Celebration.

Mr. Yatabe's Speech.

BOMBAY, November 11.

The "At Home" given by Mr. Yatabe the Japanese Consul last night in honour of the Mikado's Coronation was a great success. At the dinner Mr. Yatabe proposing the toast of the King Emperor said that King George has been a most exemplary Sovereign. His Majesty was a worthy successor of his royal line and true leader of his people. Happy must be the people who lived under the rule of such a monarch. Japan might well be proud to be allied with a nation like Great Britain. It was a source of great satisfaction to her to feel that the alliance at the present juncture may be doing something to lighten the burden on her great ally. Obligations of Japan to Great Britain would be faithfully and honourably fulfilled. Let them hope that Anglo-Japanese Alliance would last for ever and that it would prove a corner stone in the preservation and restoration of universal peace. Mr. Yatabe referred to the recent accident to His Majesty the King Emperor in France and said that as much as they regretted this unfortunate mishap they were glad that King George visited his army at the front for that visit would stimulate the magnificent spirit which would bring this great war to a victorious issue. His Majesty's condition was now greatly improved and it was to be hoped that before long he would again be back inspecting his army.

Toast of Japanese Emperor.

The next toast was that of the Emperor of Japan which Sir Basil Scott proposed. Sir Basil reminded them that that was an auspicious day selected for the Coronation of His Majesty the Emperor of Japan. They hoped that he might live to see many anniversaries and that the link between his country ("as their generous and hospitable host had said) and Great Britain might continue unbroken through the ages.

Other toasts were, "the friendly powers" prior to drinking which the band played the National Anthems of the Allies. "The Land we Live In", and "The Guests of the Evening". The gathering dispersed at a late hour in the night.

The Danger of Yellow Fever.

CALCUTTA, November 10.

At a meeting this evening the Corporation of Calcutta considered the report of Major S. R. Christophers I. M. S. regarding preventive measures advisable with respect to yellow fever germs known as *stegomyia fasciata*. In his report Major Christophers says that in Calcutta the port is most critical part of Calcutta as regards the introduction of yellow fever and suggest that an antistegomyia campaign under a special officer of sufficient calibre should be commenced in port. The Corporation resolved that it be recommended to the Government that an antistegomyia campaign under a specially qualified officer to be paid by the Government be inaugurated in the Port of Calcutta on the lines indicated in Major Christophers report.

Causing Hurt to a European.

Judges Cancel Sentence of Imprisonment.

CALCUTTA, November 10.

At the High Court this evening Justices Greaves and Wainwright disposed of a case issued on behalf of Jotintra Nath Mukerjee and Pami Bhushan Chatterjee calling on the District Magistrate of Champaran to show cause why the conviction and sentences passed on them should not be set aside. The petitioners were convicted by the Joint Magistrate.

of Motihare of causing grievous hurt to Mr. R. H. Baldwin, and being planted and sentenced Jotintra to 3 months and Pami Bhushan to 3 weeks rigorous imprisonment. Their Lordships did not think that this was a case in which imprisonment should be inflicted. They accordingly set aside the sentence of imprisonment and directed them to pay a fine of Rs. 25 each.

Inspector Girindranath's Murder

Coroner's Inquest.

CALCUTTA, November 10.

At Coroner's Court to-day inquest was resumed on the death of Sub-Inspector Girindranath Bannerjee, who was

shot dead recently. Inspector Upendra Nath Chatterjee who was also wounded on the same occasion said that the deceased Inspector was with them in the house of Inspector Jibankrishna Mukerjee and when they were partaking refreshments, all on a sudden a Bengalee youth appeared at the door, drew out a revolver, stepped into the room and commenced firing. The light that was burning in the room went out when three or more assailants entered the room and continued firing. Witness got a shot and when they were running up-stairs deceased fell receiving a revolver shot. Witness picked up the deceased and dragged him up-stairs where the deceased died almost immediately.

The Jury returned verdict of "death from gun-shot wound amounting to murder by some persons or persons unknown."

BOMBAY.

The Late Sir P. M. Mehta.

The Bombay Corporation's Meeting.

BOMBAY, November 10.

A special meeting of the Bombay Municipal Corporation was held this evening in order to give expression to the feelings of profound sorrow with which the Corporation had received the sad intelligence of the death of their esteemed colleague and revered guide, the Hon. Sir Pherozeshah Mahta. There was a full attendance including almost all the European members, and the visitors' galleries were full.

Forty-Five years of Service to Bombay City.

Eulogistic references were made by many speakers to the distinguished service that the late Sir Pherozeshah had rendered to his country and to the Corporation in particular, with which body he was associated for more than forty-five years. Mr. Pheroz G. Sethna, President of the Corporation in a very touching address spoke of the inestimable services Sir P. M. Mehta had rendered. Before the country had not fully recovered from the loss caused by the death of Mr. Gokhale, another star of the first magnitude had gone alas! India had lost one more of its illustrious sons. To no other body was the late Sir Pherozeshah more devoted than the Bombay Municipal Corporation. He was connected with it for more than forty-five years, a record which any City might well be proud of. No other member had rendered more worthy service during his distinguished career in the Corporation.

Four Times President of Corporation.

He was its President for no less than four times. In 1905 as President he had the honour of welcoming Their Imperial Majesties, then Prince and Princess of Wales to Bombay. Again in 1911 he welcomed Their Majesties the King and Queen. Continuing the President said they all were poorer by his loss, they mourned his loss but they had all lived in the age he had lived and should follow his example.

The Resolution Expressing Sorrow.

Sir Balachandra Krishna, Senior Member of Corporation, present then moved the following resolution:—"That the Municipal Corporation of Bombay in this meeting assembled desire to give expression to the feelings of profound regret evoked by the lamented death of Bombay's foremost citizen the Hon. Sir Pherozeshah Mahta, K. C. I. E. who was not only the trusted guide and leader of the Corporation and other civic bodies but also an eminent leader of the entire Indian community, and in whose death the City along with the country sustained an irreparable loss." Ever since Sir Pherozeshah joined the bench of Justices in 1870, he worked and fought most strenuously for the reform of the municipal constitution with exemplary self-denial, for which there is no parallel, and steadfastly consecrated his life and magnificent talents to the affairs of the Corporation, in the making of which he had a prominent share and jealously guarding and promoting the cherished rights and interests of which he never spared himself.

Corporation's Representative in Legislative Council.

During his long and honourable connection with the Corporation, on several occasions in the past the Corporation have gratefully acknowledged their obligations to Sir Pherozeshah for his illustrious services and on this mournful occasion they once again deem it their duty to place on record that throughout this period of forty five years, during which he was elected to be President of the Corporation on four different occasions a distinction unique in the annals of the Corporation and their representative in the Legislative Council of H. E. the Governor of Bombay since the Corporation were given the right to be represented up to the date of his death a record equally unique. He had been to the Corporation a pillar of strength, that it was to his sterling efforts and inspiring example and guidance that the Bombay Municipality is particularly indebted for the proud position it occupies as the premier municipality of India, and that it was but natural that with such brilliant record of life long services, distinguished by his impressive personality glowing patriotism, exceptional powers of eloquence, vigorous intellect, sober judgment, and fearless independence he came to be regarded and revered by his colleagues as the father of the Corporation.

Another resolution expressed the heart-felt sympathy of the Corporation to Lady Mehta and family.

In moving the resolutions Sir Balachandra said that the credit of making the Bombay Corporation the first in India was due to Sir Pherozeshah. There was not a more courageous, heroic and brilliant man.

Refuses a Lucrative Government Appointment.

Sir Ibrahim Rahimtolla in seconding the resolution recalled that Sir Pherozeshah was, early in life, offered a lucrative Government appointment, which he refused in order to serve the motherland better. The loss was irreparable. It behaved all of them to study him and follow his footsteps.

A Giant Among Men.

The Hon. Mr. Mc Bain described Sir Pherozeshah as a giant among public men. He had the warmest admiration for him.

A Fine Statue must be Erected.

Sir Dinshaw Petit said that early steps should be taken to raise a fitting memorial to the deceased. They should erect a fine statue in front of the municipal office.

Various other speakers addressed the meeting feelingly. Mr. Jehangir Petit described Sir Pherozeshah's death as a national calamity. The Municipal Commissioner Mr. Cadell referred to the assistance Sir Pherozeshah had given to the executive; and in spite of his criticisms to the way in which he had appreciated the work of the Executive.

Another member said that Government will also feel the loss of such a distinguished citizen.

Mr. Wacha Unable to Speak.

Mr. D. E. Wacha was so overcome with grief that he could not speak. He had his speech read by the President. After mentioning the life long friendship he had with Sir Pherozeshah Mr. Wacha said:—"Daily we read of marvels of heroism achieved by Britain's noblest sons and by our own countrymen in various sanguinary fields of battle but India has lost her valiant son Pherozeshah on the field of 'fruitful strife and rivalries of peace.' He gave the best of his life blood, his great talents, his indomitable energy, uninterruptedly for fully forty years to the cause of his motherland, with a courage, independence, untiring devotion and unexampled selflessness, which are to-day the admiration of millions of his countrymen. The Resolutions were passed all members standing.

The Bombay Presidency Association's Resolution.

At a meeting of the Bombay Presidency Association this evening Sir Bhalchandra presiding the following resolution was unanimously passed: The Association express their sense of profound sorrow at the death of Sir Pherozeshah who was the founder of the Association. In him the Presidency, the whole country and the British Empire lost a citizen of unrivalled public spirit and a statesman the removal of whom at this juncture is a great national loss. The Association tender their respectful sympathy to Lady Mehta and family and assure that their sorrow was fully shared by the whole nation.

Dadabhai Naoroji.

A letter from Mr. Dadabhai Naoroji to the Secretary, Presidency Association, Bombay, was then read:—

Dear Sir:—I am very sorry I shall not be able to be present at the special meeting of the Association to place on record the high sense of great loss sustained by the Association on the lamentable death of Sir Pherozeshah. It is indeed a very great loss to India. I have known him throughout the whole of his public career and can hardly express adequately my appreciation of his ability and high worth as a public benefactor. Sir Pherozeshah's loss at any time would have been a serious matter but at the present time it is most deplorable and I put it most keenly. Now the time is coming upon us to settle most serious and important questions of India's place in the Empire, the rights of Indians as British citizens etc, and we have now the misfortune of losing such a power and force at the time of our greatest need. To me personally he was one of my best friends. With expression of sincere grief at Sir Pherozeshah's death.

I REMAIN,

DADABHAI NAOROJI.

(LATEST TELEGRAMS.)

Russian Success on the Strypa.

German Prisoners Ruse Frustrated.

LONDON, November 10.

Details published in Petrograd of General Ivanoff's latest success on the Strypa, when he took 8,500 prisoners, as recorded in the communiques of the 7th October, show that the Russian advance began on the 30th September. The bridging of the Strypa and Lake Ischkuve was carried out in two nights, in the face of heavy gunfire, and the Russians as they crossed arranged elaborate telephonic communications with their rear, laying cables by pontoon beneath the waters of the lake. They then gained a footing on the right bank, and built bridgeheads as a preparation for eventual withdrawal. The fighting was of maximum intensity for six days, especially in the village of Semikovtze when the enemy Artillery fire was most furious. When the Russians began to retreat many of their numerous prisoners desperately attempted to seize rifles, and produce a panic among the Russians, but the prompt application of machine guns frustrated the 'coup'.

London Press Opinions.

The "Daily Telegraph."

LONDON, November 10.

The "Daily Telegraph" rejoices at the buoyant and cheerful confidence of the Grindman speeches.

The "Daily News."

The "Daily News" says:—"The remarkable confidence as to the prospects of the war expressed by Mr. Asquith and Mr. Balfour give the country new faith and fresh inspiration."

The Times.

The 'Times' says:—"Mr. Asquith voices the national attitude to the war. The delay in achieving a decision has not shaken our determination. Difficulties and disappointments have only raised the British spirit to sterner temper."

LONDON, November 10.

Explaining the war council proposal Mr. Asquith said that M. Briand and he hoped that before long the British and French Ministers would sit in a common council with the expert advice of the united general staffs and so direct joint operations. They would be delighted if Russia and Italy would join. By this means the war would be conducted still more efficiently. Mr. Asquith also emphasised the great importance of strengthening the British General staff (cheers). He dwelt on the value of interchange of officers of staff and the army in the field. Sir Archibald Murray had been active in strengthening the staff. An appointment was about to be made of General Kiggell as assistant to the Chief of the Imperial General Staff and General Shaw was to be made Director of Home Defence. Mr. Asquith concluded by saying that he had satisfied himself as to the composition and abilities of the General Staff on which no fewer than twenty six members had had actual experience in the present war. He would also have at the War Office from France a very distinguished French Staff Officer who would be in daily communication with the British General Staff. We should similarly reciprocate with France.

Reuter learns that Great Britain, France and Russia have concluded a loan of forty million francs to Greece and the money is already at the disposal of the Hellenic Government. The matter was negotiated when Mr. Venezelos was in power. It is also understood that M. Skouloudis' Government made a formal declaration of continued neutrality and sincerest good will at all Entente capitals yesterday.

చక్రవర్తిగారి పట్టాభిషేకము.

కలకత్తా నువ్వనము.

ఈనెల 10-వ తేదీ రాత్రి గొప్పవిందు జరిగింది ఇట్టి విందు దివిరకెన్న మను జరుగలేదు. విహారమందిరమున పరిసరో ద్యానమున మనోహరముగ నలంకరింపబడినది. చిత్రవిచిత్రములను వీణా లాంతరులలోని దీపములను విద్యుద్దీపములను వింతసోయగమునుగలిగించినది. రోగ్గురు అతిథులు భుజించుటకు ఆసనము లమర్చబడినది. అంగ్ల ప్రభుత్వోద్యోగులను విదేశీ కుల రాయబాబులను కలకత్తాలోని జపాను పౌరులలోని ప్రముఖులను వచ్చిరి. జపానురాయబారిగర్మున చాన్సలరు గోపీదాసుగారు వచ్చిన అతిథులకు సింహ ద్వారముకడ స్వాగతముసంగిరి. సభాకాల యభివ్యర్తమున ప్రధానరాయబారి పిన్సోగారే సభ్యునించిరి. విందుభోజన లైసమీయట నుపన్యాసములు జరిగినవి. బంగారాదొరతనము వారి కార్యనిర్వహణసభలో సభ్యులకు ముగ్ధ నవాబులను నులు ముదాగారు చక్రికర్తగారికి స్వస్తివాదమును గోరుచు ను కన్య సిం చిరి. భారతీయు లీ మహోత్సవమున హృదయ పూర్వకముగ నానందించుచు న్నారు. ఆసియాఖండవాసులగుడ జేతభర్తగారు లైసవోలెంటికార్యములనైన జేయుటకు రని జపానువారు ప్రపంచమునకు చూపియున్నారు. కాన భారతీయులు జపానువారిని చూచి యుహ్సించుచున్నారు. సమాధానమునకు రాని పూర్వకమైనవలంబకులతో భారతీయు లిపుడు పడుచున్న చిక్కులనంటి చిక్కులు జపానువారికి కలుగనేలేదు. వచ్చిను జేతపుకొన నన్నవారితో ప్రాగ్జేతపుకొన నున్నవారు గుడ ను మా న ము గా నుండ ర త న ని జ పా ను వారు నిష్పితాభిసాయు లైరి. భూగోళపటమున ఉత్తరాధ్య గోళమున పూర్వాధ్యగోళమున వేరుపరచు లేఖ చాలవరకు వచ్చియున్న జరుపవలసిన కాలము వచ్చినది. ౧౮౬౮ వ సంవత్సరమున జరిగిన విప్లవము పందెయగుదురు. విరంతుకాధికార కారము ననుభవించుచున్న చక్రికర్తయు స్వేచ్ఛల ననుభవించుచున్న సాయంత ప్రభువులు ను బలవంతము లేకుండ తమ స్వాతంత్ర్యములను వదలుకొని సాంప్రదాయ లభ్యము ప్రభుత్వమునకు సంతోషపూర్వకముగ నంగీకరించుటకు ప్రపంచ చక్రియందు జపానుదేశ చాత్రీకు లిప్రథ ముదాహరణ మనదగును. జపానువారు ప్రకృతిరసాయనికాది కాస్త్రవిద్యయలములనును వాణిజ్య విద్యయలములనును చిత్రకళలయందును పరిశ్రమలయందును చూపియున్నదిగ్విజగ ద్విదితము. జపానుచక్రవర్తిగారియందు ప్రపంచగానులకు గల గౌరవ మెవరము. భరతఖండమువారికెంత ప్రేమాస్పదులగు శ్రీబ్రాహ్మసామ్యభామునికి జపానుచక్రవర్తిగారు మిత్రు లగుట యొ క్రొవ్యమునకును ప్రేమకును జరుగుచున్న మహాసంగరమున జపానుచక్రవర్తిగారుపాలుగొనుటకు వెనుదిరుగుతుంటున్న భారతీయులకును జపానువారికి అన్యోన్యములగు ముడుకులకు యభ్యుకారణము లని చెప్పదగును జపానువారు భూతదయను ముఖులైనవారు వ్యాయమును సంతోషించుటకు బద్ధకంకణులై ప్రాగ్జేతమునకాపుగాయుచున్నారు అని మానగారు నుడివిరి ఈ ప వ్యాస ము య గి నీ న పీ మ్మ టు ప. తి థు ల ం ద రును తే చి ని లి చి చక్రవర్తిగారికి స్వస్తివాదము మొనంగిరి. పిమ్మట జపాను ప్రధానరాయబారి పిన్సోగారుపంపించిరి జపానుదేశమునగుర్చి సానుకోశమును వెల్లడించినందులకు నేను చాలకృతజ్ఞుడను అంగ్లభారతమునకు ప్రధానగరము కలకత్తా నగరమున నుభినిధులగు నీ మహాజనులతోకలసి ఈమహోత్సవమున నేను నేటిసాయంత్రమున జాపించ గలుగుటచే నీదినము పర్యవసాని. జపాను దేశమువారు అంగ్లభారత దేశములతోదేవీ విరకాలమునుండి సంబంధముకలిగియున్నారు భారత జపానుదేశముల మైత్రికి గల కారణములు చాల మెండని మామ ముదాగారు చెప్పినది గుం జనము పొగ్గోక ప్రాచీన నాగరకతను జపానువారు మొదట ననేక కళాబ్రువులకు పూర్వము భరతఖండమువారి వలననే గ్రహించిరి. గింసంతర్వరముల క్రితమువరకును తపశ్చక్రమున్న జపాను దేశము అంగ్లదేశముల పరిచయమువలననే నేడు ప్రపంచమునందలి గొప్ప దేశములవారితో మైత్రిగౌరవమునకు పాత్రమొనరగి మే ముహ్సించుచున్నాము. మాకీ నవీనాభివృద్ధి యొ నాగరకతయు భూనాతిశయమును కలుగుటకు అంగ్లదేశి యు లే యు భ్యు కా ర కు లు- మ రి యు మనస్సేనా భా న ము నే డు చాల న ధి క త మ గు ణి ర త్వ ము ను

వృత్తాంతములు

దేశీయమహాజన సభావ్యవసంఘావ్యుత్పత్తి:- బొంబాయి నవంబరు ౧౦:- సర్ బారాయణ చంద్రబాగ్చంద్రగారు సర్ ఫిరోజు మహతాగారికి బహుళగా నాహ్వనసంఘావ్యుత్పత్తిగా నియమింపబడుదురని తెలియచున్నది.

మద్యపర్యవేక్షణమువలన కలిగిన నష్టము:- బొంబాయి కవర్నరు గారు మద్యము త్రవ్వించుందున కలిగిన ఆదాయము బాబుకు 4-వ వాయిదా సామ్య రు 200,000 ను బొంబాయి రాష్ట్రీయ శ్రీల ముద్ధనిధికి పంపబడినది.

కోర్టులో అనగరముగ మాట్లాడినందుకు శిక్ష:- కలకత్తా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఒక ఉత్తపువాడు వానిస్సేపీరుని బిగ్గరగా బలించెను. అందువిషయమే కార్టూలు బాన్సురు గారు కేసుజేసిరి. క్రిందటి గురువారమునాడు అది విచారించ బడ్డది. మేజిస్ట్రేటు గారు మద్యము అనగరముగ మాట్లాడి నందువల్ల వారికి అడ్డుగల్గించిన వారికి ఒకరూపాయ జూర్యువా వేసిరి.

అప్పవాద్య పుస్తకభాండాగారము, రావులపాలెము:- కడపిందీపాళిసాంతు మధ్యాహ్నము భాండాగారమందర మున ర్యాల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకమహాజనసభ జరిగినది. సుమారు 200 మంది సభకు లిచ్చేసిరి. హుడ్డేప్టరు పావు పూడిసేరా రామయ్య గారుదీపాలి యుత్సవచరిత్రమును తత్సంబంధమున నరకాసురకథనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. అనంతర మగ్రాసవాధిపతి గారు హిందూమతమునగుర్చి సభికులహృదయలకు నుబోధక మగునట్లు చెప్పి ముఖవ్యాస మొనర్చిరి. శ్రీబ్రాహ్మ చక్రికర్తకి జనులు కలుగుట కిశ్వరకృత్రికతో సభ ముగింపబడినది.

ఒక బిల్లుకలెక్టరు ౨౨౨౭ గూపాయిలతో మాయమగుట:- చీవాడేముడప తమ బిల్లు కలెక్టరుక డగడదలేదనియు నితడు తమ ౨౨౨౭ గూపాయిల చెల్లింపబడవలసి యుండె ననియు రంగూనులోని హాంకాంగు పెగ్ హాబ్యాంకివారు పోలీసువారికి తెలియపరచిరి. ఈ బిల్లు కలెక్టరు రెండువర్తక సంఘములవారివద్ద ౨౨౨౭ గూపాయిలు నమూనా చేసెను. ఈ వైకము బ్యాంకిలో నీతడు చెల్లింపవలయును. పోలీసువారికి కనుగొనిరి. ఇతడు స్వగృహముననే యున్నాడు. కాని తరమువై స్వారకములేను-వైకమునాడ నిలివద్దలేదు కొకి నికర్డు రోడ్డువార నీతడు పడియుండెననియు, ప్రస్తుతి మోతడెట్టి నీతిలోనున్నాడో అట్టినితిలో నీతడింటికి కొని రాగడె ననియు నీతనిసోదరుడు పోలీసువారికి తెలియపరచెను. ఈరోగి వైద్యశాలకు గొనిపోబడెను. అచట నితనికి తెలివిరాగానే పోలీసువారికి అరెస్టుచేసిరి.

బొంబాయిరాష్ట్రీయ సంఘము:- ఈనెల ౧౦-వ తేదీ సాయంత్రము సభజరిగినది సర్ బాలచంద్ర కృష్ణగారధ్యక్షులుగానండిరి. సర్ పి.ఎం. మెహతా గారిమరణమునకు సానుభూతిని తెలుపుత్రాగు మేకగ్రిగముగనంగీకరింపబడినది దాదా భాయి నానోజీగారు సంఘకార్యదర్శిగారికి ప్రాసినలేఖ చదువబడినది. వాసానుభూతిని తెలుపుటకు నే నానభుత రాజాలకుండుటకు చాల చింతించుచున్నాను. భరతఖండమున కిది గొప్పనష్టము. నేను మెహతాగారును చిన్నతినను సుండియు బాగుగా నెరుగుదును నేనాయన నుచికిరితి ప్రశంసించజాలను. ఆయనమరణ మెప్పుడికిని దేశమునకు నష్టకరమే- ప్రస్తుత మది మరింతనష్టకరముగ నున్నది. ఆయన వాడు యభ్యున్నేహితులు అని దాదాభాయి నానోజీగారు వాగిరి.

కలిగియున్నది. మ. మై.త్రి. మనకూడిక, మన సంధి, పరులవై దాడినెడలుటకు గాను పరుల కాగ్రహము కలిగించుటకు గాదు. మన స్వాస్థ్య రక్షణముకొరకు భూతదయా ప్రాప్తా వాకమునకు ప్రపంచమునందలి తూర్పుభాగమున కాంతిరి నెల కొల్పటకు ఇట్టి ముద్దేశములతో మనకుగలిగినమైత్రి నేడత్యంత మును దృఢత్వమున కలిగియున్నది ఇట్టి మనస్సేనాభావము నూతనాభివృద్ధిగ సార్వభౌమునిపరిపాలనమున ముంత దృఢ తరచునని నేను విశ్వసించుచున్నానని ఆయన నుడివిరి. ఈ యుపన్యాస మైసమీయట వారందరును పోటలోనికి వెళ్లిరి. అచట రంంమండికి ఫలాహారములు పంచి వెట్టబడెను. చాల రాత్రివరకును వివోదములు జరిగినవి.

కొత్తజ్వరము:- ఈనెల ౧౦ వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తా కాక్సోరేషనువారి సభలో ఎల్లో ఫీత రను జ్వరము న్యాపింపకుండచేయవలసిన పనులనుగూర్చి మేజరు. ఎస్. ఆర్. క్రిష్ణభరగారి రిపోర్టుచర్చింపబడినది. ఆసలహానుగూర్చి దొర తనమువారికి వాగ్దానము నిశ్చయింపబడినది.

నార్తనుగారు:- కలకత్తాలో నున్న న్యాయవాది నార్త నుగారు కాశీ కుట్రకేసులో మద్యముగా నున్న అక్రీటులలో కార్యారావు గోపాలసింగు గారిపక్షమున వాదించుటకు కాశీకి వెళ్లుచురిది తెలియచున్నది.

మిత్రిమండలి మంత్రిలసంఘము:- త్వరలో అంగ్ల రాజనుమంతుల సంఘముగ నేర్పడుదురని నేను విశ్రియాండు గారును శ్రీలండుచున్నాము. రష్యా ఇటలీమంతులగుడ రావలెనని మరోఒక ఇట్లుజరిగిన యుద్ధమింకను బాగుగాజరిప బడును. అంగ్ల సయినిక పరిపాలక సంఘమున సమర్థుల నికను చేర్చవలెను. వీరును యుద్ధరంగమునందలి నేనానులును సంప్ర తించు హామయందలెను. సర్. ఆర్.బాల్లు మరేగారు ఈ విషయమున శ్రద్ధవహించియున్నారు జనరలు కిగ్లెగారు జన గలు సా గారు ను నియమించబడుదురు. ప్రి స్తు తమ స్తు వారిలో 2౬ గులు ఇదివరకు యుద్ధ ములో ప నిశ్చే నీ న వారే. పరానుదేశపు నైకోద్యోగులలో సమర్థులొకరును డ నీసంఘమున నుండదగును. ఆయన నిత్యమును అంగ్ల నైకిక పరి పాలకవర్గముతో మత్రికములు జరపుచుండలెను అరి అస్సీవ్సు తు గారు నుడివిరి

ప్రీహమ్మెద్ద రమ్యవారి విజయము:- లండను నవంబరు 10:- జనరలు ఇవానపుగారికి కలిగిన విజయమునుగూర్చి అధికారు లిటులప్రకటించిరి 7-10-15 వ తేదీని రష్యావారి విజయము కలిగినది. 30-౮-౧౮౭౪ వ రష్యావారు గొంచునకు జెల్లసాగిరి. శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చుచున్నను రష్యావారు రెండురాత్రులలో ప్రీహమ్మెద్ద ఇన్సుక్వీ సోవరమునకును పంకెలను కట్టిరి. వారు యంగునకు వెళ్లుచు తెలిసిన తీగెలు నీటిగుండ పసి కొనివెళ్లిరి. వారు బుడితెట్టిన చేరి ఏర్పాటుల నన్నిటినిచేసిరి. 6 రోజులు తీవ్రముగ నుమిగొట్టువొద్ద ముఖ్యులు జరిగి నది. రష్యావారు వెనుకకు బోవుచువు ఖైదీలుగా జలుకొనబడిన జర్మనులుతుపాకులను లాగుకొని కలవరము కలిగింప ప్రయ త్నించిరిగాని ఆప్రయత్నములు మరఫిరంగులచే నడచిజేయ బడెను.

గ్రీసుకు బదులు:- లండను నవంబరు 10:- ఇంగ్లాండు రష్యా ప్రాము దేశములవారి గ్రీసుకు 4 కోట్ల పౌండులు బదులిచ్చి నాముని గ్రీసువారి మంత్రులు స్నేహభావము నన్నికడలను వెల్లడించిరి.

నాకల నుపయోగించుకొనుట:- లండను నవంబరు ౧౧:- దొరతనమువారు కోరిక ప్రకారము యజమానులు నాకలను విదేశీకులకు పంపవలెనని రేపటికోజును నుత్తవు చేయుదును.

అన్యోనానాక:- లండను నవంబరు ౧౧:- రోము. ఈనాకలో ౪౨౨ ప్రయాణికులు ౬౦ మంది నానకులు నుండిరి.

గిల్లుకులు ప్రసంగములు:- పత్రికాభిప్రాయములు:- లండను నవంబరు ౧౧:- గిల్లుకులు ప్రసంగములు ఉయ్యవాకములుగనున్నవి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికయును అది ప్రజలకు నూతనముగ ధైర్యమును, విశ్వాసమును గొలుపు చున్నవి డెయిలీ న్యూస్ పత్రికయును ఏస్పీక్ గారు యుద్ధ ము యెడ జాతీయ భావమును వెల్లడించిరి టైముస్ పత్రిక నేయువాగిసినది.

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువారి క్రింది విలూస మునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 బిల్వేశ్వరీయము	౨-౦-౦
2 కొక్కొండ మహాత్మ్యము	౦-౧౨-౦
3 సింహచల యాత్ర	౦-౪-౦
4 గోదావరి వర్ణనము	౦-౪-౦
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము	౦-౮-౦
6 నరకాసురవిజయ వ్యాయోగము	౦-౮-౦

పోస్తుభుగ్గులు ప్రత్యేకము
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
రాజమహేంద్రవరము

కాశీ కుటుంబము.

ఈ కేసు ఈ నెల 9 వ తేదీన మరల విచారణ జరిగినది. ముద్దాయిలకు ప్రత్యేక స్థలమున కూర్చుంటుంటున్న బల్లలు వేరు బడినవి. వ్యాసువాడుల సేవకును కొనిన 7 గురు ముద్దాయిలకునును వానియందు బాబులంద్రనాథ రాయగారిని దొరతనమునకు నియమించి ముద్దాయిగోపాలసింగుకు కుప్పి ఇచ్చబడినది. మొదటి ఆశ్రూకురు నిర్మాణియవనాల్లారు వామోజమిచ్చెను. నేను సంఘమున చేసినది కోకా సంఘములో నున్నాను. సంఘమున నేను చేసినది సంవత్సరములకును కత్తు లేర్పడినది. నేను చేసినది కత్తు లేర్పడినది. ఒక కత్తును కట్టివ్రుడును ఒక కత్తును కోకాయన వాయనకు కత్తు గాగానే కోకాపత్తును వారు కట్టుకొనినది వెల్లిపోయిరి. కోకాపత్తునువారిలో అమూల్యగోపాలముఖర్జీ చాలముఖ్యుడు ఇతడు వారాహావంటివాడు. కచ్చింద్రుడతివాద సంఘము నేర్పరిచినప్పటికి స్వాతంత్ర్యకరపత్రములు, స్వాధీన భారతము మున్నగు నరాజక వాఙ్మయము బయలుపడినది. కచ్చింద్రుని పత్తునువారికి సాంకేతిక నామ మేమియును లేదు. ముద్దాయిలలో నలిసి కాశీ పాదులు కరివ్రతములను పెంట్లలు హిందూ కళాశాలలోను, హ్యూయట్ క్రిమియ పాఠశాలలో నున్నవను, పంచినెట్టిరి. పరాజయిన వారిలో ప్రముఖుడు బెంగాలీ టోలా పాఠశాలలో పంచిపెట్టెను. నరేంద్రుడు గోడల కంటిం చెను. నారకేంద్రపాఠశాలకు నలిసి వెళ్లి కొన్ని పత్రికలు లనోక బంట్లాడు కచ్చి ఇది నందుల ప్రకటనలు విద్యార్థుల కందరికి నియ్యవలెనని చెప్పెను. నేను పట్టుకొంటున్న పూర్వ మీర కరపత్రములను చూచితిని. కచ్చింద్రుడు కలకత్తానుండి 200 తెచ్చినాడు బంగళాలోని అరాజకులతో పరిచయము గలిగినట్లుటయు. నచ్చింద్రుడు కలకత్తావ వెళ్లుటకలదు. ననూనక మోహను వాచారను నరకతో పరిచయము కలిగినది కచ్చింద్రుడు చెప్పెను. 1913-14 లో నేను రసవిహారు చూచితిని. పెంట్లలు హిందూ కళాశాలకు సమీపముననున్న యొక తోటలో రసవిహారు కలసికొన్నది నరేంద్రవాడును నాతో చెప్పెను. అచట నలిసి కాశీవాద-ప్రియ నాథకచ్చింద్రులను-మరియుక ప్రభువునుండి అతడే రసవిహారుని కచ్చింద్రుడు నాతో తరువాత చెప్పెను. నీకు వివాహమేదా నీకు పనిలేదనినదా నీవు ఖయిదుకు వెళ్లుటకు సిద్ధపడితివా? నీవు ప్రాణములను గోల్పోవుటకు సిద్ధుడవా మున్నగు ప్రశ్నలను రసవిహారు నన్నడిగెను. నేను సిద్ధుడగానున్నానని చెప్పితిని. మరికొంతకాలమున కతడు కాశీలో కాపురముండవచ్చెను. నేనలిసి 1914 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో చూచితిని. అప్పులోను రాయ రసవిహారు యింట నీయడం చెను. రసవిహారు నరేంద్రనాథ ఘోషనియు నురేంద్రనాథ దత్తనియు మారుపేర్లుకాడి నున్నవి. రసవిహారు డాయింట్ల రానెల యందెను అతనియంట బాంబులు తుపాకులు తూటాలు ద్రావకములు ప్రేలుకుసాముగ్రలు మున్నగువాని కన్నీటిని నేనుచూచితిని. వానిని కచ్చింద్రుడు తెచ్చెను. ఒక ఆవిరమునాడు సభజరిగిది నేనుకూడ వెళ్లితిని అప్పుడు రసవిహారు మాకు వానిని కన్నీటిని వివరించెను. తరువాత నవి బాబూ రామయింటికి తీసికొని పోవడెను. బాబూరాము మీరకు నుండి కచ్చి కాశీలో సంస్కృతము నేర్చుకొనుచున్నాడు. సువర్చిత్రాచారకమండలి కతడు కార్యదర్శి నేను యువజనసంఘమున చేరినప్పటికి మనీషలును చూచితిని. సచివకుడు మేర్పడినప్పటికి మే మందఱును గంగాదేవిదా పడకపీ కాదువెళ్లుట జరిగినది. బంగళాములో పడకలవిడవెల్లి బండిపోటు చేయారితని సచివ మాకు నేర్పెను అపడక నేకసమితివారిది. అప్పుటివాళ్లు పత్రికకు ఆయుధ భాసమును తీసివేయుటకుగూర్చి రసవిహారు దోకవ్యాసమును పంపెను. దానిని సాపు వ్రాసెను. మహమ్మదీయుల యిబ్బందులనుగూర్చి విచారవానిని వ్యాసమును నేను సాపు వ్రాసెతిని. అదికూడపత్రికలోనే ప్రకటింపబడినది. ఆర్థసలూల నేతి జయపూరులో చెల్లినానాడు. ఆరాజకాలము మాత్రమేనులో నాతనిపేరు చెప్పబడినది. అతనినిగూర్చి రసవిహారు యొకవ్యాసము వ్రాసెను. మొదట ఆసతోషను, తరువాత మన్మథవాడును రసవిహారుకి పండితెట్టుచుండిరి. 1914-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో కరపత్రములను మరల పంచిపెట్టబడినట్లుపాటా పంపిరి నేను కొన్నియు త్రవలులకు పంపిరి నయులను వ్రాసితిని. కాశీపూజయైన పిమ్మట పశుపతి కొన్ని

బాంబులను రసవిహారు యింటికి తెచ్చెను దానిని పరీక్షించుటలో నెందు ప్రేరినది. రసవిహారు చాలవోట్ల గాయములైనవి నెద్దవప్పుడయినది. అది ఏమిటని ఇంటిలోనిస్త్రీ లడిగిరి. సోదాబుడ్డి ప్రేరినదని చెప్పితిమి. గాయముల నరేంద్ర మాన్సు కొనెను నందులను నేను బాబూలో కొనితెచ్చి ఇచ్చితిని రసవిహారు నరేంద్రునింటికి వెళ్లెను బాంబులు బాబూరాము నియంతికితీసికొనిపోయిరి. బాంబులు ప్రేరితులన కచ్చింద్రుని కంటికి కూడ వెళ్లి తగిలినది. కేదారఘట్టమున నెలకు గురితిల అద్దెను నేను రసవిహారుని కొకయింటిని మాట్లాడి కరారు వామా వ్రాయమంటిని రసవిహారు నొకబండిలో పరుండవెట్టి తలుపులు మూసి కొత్త ఇంటికి తీసికొని వెళ్లితిమి. నా క్వ గాగ్రియగు గోక్నాలో నాతండ్రికి జబ్బుగా నున్నదని తంతి వార్త వచ్చినందున నేను వెళ్లితిని. నేను నాగ్రియమునుండి మరలవచ్చి విహారుని ఇంటికి పోతిని అచట నేను పింగళేశు హావెతిని. అతడే మిరికానుండి వచ్చెను. విహారు కేదారఘట్టమునుండి పారిశ్రేంద్రఘట్టమునకు బసూరెను. పోలీసువాడు వాకబుజ్జేయుటలన మార్చితిని నని యతడు చెప్పెను. ఎవరో యొకరువచ్చిరి. నీవతని చూడరాదను. తరువాత నాయుంటికి రాకుమని నాతో విహారుచెప్పెను. 1915 జనవరిలో అనగా మరి యొకవారమున కతడు కలువపంపగా నేను వెళ్లితిని. అప్పుడు సచ్చివదాను, నరేను, పింగళేశ, విహారు, యమున మున్నగు వార చటునుండిరి. విప్లవమునకు సత్యము వచ్చినది కేకము కొరకు ప్రాణముల రిచ్చియటుకు సిద్ధముగ నుండును మీరకు, కాకపూరు, ఢిల్లీ, లాహారు లక్నో, అలహాబాదు, బాక్సీ, జబ్బులుపూరు మున్నగు చాల స్థలములలో విప్లవము జరుగును. అలహాబాదులో దామోదర సూర్యునాయకుడు. నేను సచ్చివ పింగళేశలో లాహారునకు వెళ్లెదను. నరేనీ, ప్రముఖ బంగళామునుండి ఆయుధములను మండుగుండును తెచ్చెదగ. విహారుక, హెంచెంద్రులు వానిని పంజాబునకు తీసికొనిరావలెను. తరువాత విహారుకు కాన్పూరుకు రావలెను. నీవును ప్రముఖుడు కాశీలోని నేనలకు గాజ ద్రోహమును బోధించవలెను. నలిసి జబ్బులుపూరుకు వెళ్లవలెను. పింగళేశ, పంజాబులోని నేనలను చూచును. ఫిరోజ్పూరు నేనలను చూచుటకు కొందరు వెళ్లిరి. కాశీపరుడును అందుకును నిజులలో నుండును. కచ్చింద్రుడు లాహారునుండి మరల కాశీకి వచ్చెను. అని రసవిహారు చెప్పెను. ఆసభకు హిరణ్మయుడు రాలేను. నేను లాహారుకు వెళ్లి తేదీని నిర్ధారణ చేసినది కచ్చింద్రుడు మరల వచ్చి మీకు చెప్పనని రసవిహారు చెప్పెను. మరలనల కాశీకి వేయుట తెలిగిపు తిగలను నరుకుట రైల్వే పట్టా లను నాకనము చేయుట నొరతమువారి కోకాగారులను దోచుకొనుట మున్నగు విషయములను విహారు మాకు బోధించెను. మరవాడతడు వెల్లిపోయెను అతడు కాశీ ప్రేషములో బయలుదేరి మొగలుసిరాంకి వెల్లి అటునుండి ఢిల్లీకి వెళ్లెను. అలహాబాదుకు వెల్లి పట్టణములో టిక్కెట్లము కచ్చింద్రుని ఢిల్లీ కొక టిక్కెట్టు కొనుమని విహారునాకు రు 100 ల నిచ్చెను. నేనట్లు చేసి కాశీకివచ్చి టిక్కెట్టుతీసివచ్చితిని. లాహారుకు వెళ్లెదమని చెప్పి వారుబయలుదేరి అతడుపింగళేశ విహారుకచ్చింద్రులచట నుండితీసికొని వెళ్లిపిమ్మట నేనుప్రియవాడును నేకీయవతి నైనికులయొద్దకు వెళ్లి సాయంకాలపు కవారు జరిగిన పిమ్మట కొందరు సి...ములతో మాట్లాడితిమి. జాతేశ్వరుసింగును హల్లాడుడు మా కనుకూడుగా కనబడెను. నేనువాడేఅనగా విహారు వెళ్లి 3-4 రోజులప కచ్చింద్రుతో నాసంగతి చెప్పితిని. అతడు హల్లాడుతో మరువాడు మాట్లాడెను. నేను ఢిల్లీలో నేనలను చూచివచ్చితిని. నీవు 15 రోజులు నెలపువు మున్నగు వెళ్లి తెలిసికొనుము. నీకు నామాట నిజమని నమ్మకము కలుగును అనికచ్చింద్రుడు చెప్పగా నేను 100 గురినిమాత్రమే తీసికొని రాగలనని హల్లాడుడుచెప్పెను. ఆయుధము లేమున్నవని అతడడుగగా బాంబులున్నవని చూపెదమని మేమతనితో చెప్పితిమి. అజాతేశ్వరు డిల్లీ డెవట్టుచున్నాడో నాకు తెలియదు. 7 వ రాజపుత్ర పటాలమున కతడు చేరినవాడు. ఈపటాలములో నేనిలనెలన హల్లాడుడ నడిల్లాడు కాశీ కంటోన్మెంటు ప్రేషములో నేను జాతేశ్వరునితో మాటలాడిపిమ్మట చూచితిని. అచట పూర్ణసింగును మరియొక హల్లాడుకూడ నుండెను మామాటలకు వినుగా అతడేమియు మాటలాడలేదు నేను మాట్లాడితిని. మావారందరును సిద్ధులుగా నున్నారని మరియొక సారి కనపడినపుడు మాతో జాతేశ్వరుడు చెప్పెను. మేము మరికొంతమంది సీపాయిలనుచూచితిమి. వారిలో ధర్మసింగును యదునాథసింగును ముద్దాయిలుగా నున్నాడు. రాజఘాటులో నేను విహారుతోగూడ వెళ్లి యదునాథుని రెండు

సారులు చూచితిని. విహారు లాహారునుండి రాకపూర్వము 1914లో ఫిబ్రవరి నెలలో కాశీమహారాజాగారి నేనల మతి విరచుటకు నేనురానునగ్రమునకు వరుసగాడికోజులు వెళ్లితిని. నాతో ప్రియుడు గూడవచ్చెను. డిల్లాజతేశ్వరు మున్నగువారితో మాట్లాడిపిమ్మటనే వెళ్లి మాట్లాడితిని మంగలపసినాడు విశ్వనాథపాండే అనుహారిద్దరు అనుకూలురుగాకనబడిరి. మేము వారింటికి వెళ్లితిమి అచట మరికొందరుగపడిరి. మాప్రభువు హిందూ రాజా మా కాంగ్లదొరతనమువారితో సంబంధము లేదని వారనిరి మీరాజుగారికే ఆంగ్లేయులు ప్రభువులని మేనుంటిమి- వారుముందుగా సొమ్ముకావలెననిరి- నేనీసంగతిసచ్చివతో చెప్పితిని- పంజాబునుండి నూవాసింగు కార్తరుసింగును వారు నేనలతో మాట్లాడుట కిచటికివచ్చిరి విహారుకమును చే కచ్చింద్రుడు నాతో చెప్పెను. నేనీసంగతికే ఫిబ్రవరి నెలలో చీవాపూరుకుగూడ వెళ్లితిని- కచ్చింద్రుడునాతో గూడ మొగలపరాయినరకును వచ్చెను. అచటికి హూరా కెల్లా మెయిలు బండిలో నొకబంగారీ వచ్చెను. తెలిగిపు తిగలను నరుకుటకు అర రంకములను 1000 రూపాయలను ఆతని యొద్దనుండెను. కచ్చింద్రుక కాతడు వానినిచ్చి వేసెను. పగలు 10 గంటలకు నేను దినాజపూరులో నైనుకుండుతావుకు వెళ్లితిని అచట సిక్కులు బాటులు పంజాబీలు గూడ నుండిరి. నేను రాజపుత్రుని నేమమునేసికొన వెళ్లితిని. అచటకు కాసింగును హల్లాడు డనుకూలుడుగా కనబడెను. విప్లవము జరిగిన నేను విప్లవకారులపత్తులను చేరదనని యాతడు చెప్పెను. దినాజపూరులో మండకొట్టును ఆంగ్ల నైనుకులే కాదుచున్నాను. గాన నిచట విప్లవము కలిగిండుట కచ్చుమని అతడెను. 21-2 1915 వ తేదీని విప్లవము కలుగునని నేనతనితో చెప్పితిని. ఈ సంగతి నేను కాశీకి వచ్చి కచ్చింద్రునితో చెప్పితిని. అప్పుడు కచ్చింద్ర దామోదరులు మాటలాడుచుండిరి. దామోదరుడు మాటలాడిన నైనికలు మార్చబడిరి. క్రొత్తపటాల మచటికి పంపబడినది దామోదరుడు చెప్పగ కచ్చింద్రునికి చాల విచారముకలిగింది అట్లులేన దినాజపూరులోను అలహాబాదులోను కాశీలోను విప్లవము కలగదని కచ్చింద్రుడెను. జబ్బులుపూరునుండివచ్చిన మరునాడు నాకు పశుపతికనబడెను అని ఆశ్రూవచెప్పెను. ఫిర్యాదీలసాక్షుల పేర్లు చెప్పవలెనని ముద్దాయిలనాయకువాది అడిగెను అట్టికను నే నొకకవరులో వెట్టి సీలుచేసి కొద్దివారికిచ్చెదనని ఫిర్యాదీల నాయకువాది చెప్పెను.మరల రేవువిచారణ జరుగును

THE [PHONE 431]

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.

Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade

BAR ASSOCIATION RESTURANT, High Court Building

ద్రాపదీ స్వయంవరము

అర్జునుడు మత్స్యయుత్రముతెగవేయు చిత్రపటం

చిత్రలేఖనమును అసమానసాండిత్యము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ.యస్ రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్దము గట్టిట్లు చూపబడినది. వేయేల నిది ప్రతిముంట తప్పక నుండదగినదని చెప్పటలో నతిశయోక్తి యంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెక్యూటరు 0-1-0 హోటల్ గాపు 0-0-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము

కె.యల్.యస్. సోమ యాజులు అందునయ్యు,

బుక్ సెల్లర్సు, రాజమండ్రి.

ప్రకటన.

మరియు రాజశ్రీ శ్రీమంతు రాజా వర్ణగణ అంకితము ప్రసాదించుచున్నది.

1904 సంవత్సరం రెండవ నెలనాటి అవిభాజ్యపు ఎన్నికలకు, విద్యుత్తులలో చేర్చబడియున్న జేవర కోట జమీందారి ప్రస్తుతపు అనుభవదాన్లు అయిన మాతండ్రిగారు ము. రా. రాజశ్రీ శ్రీమంతు రాజా వర్ణగణ ముల్లికాగ్రున ప్రసాదనాయుడు బహదరు జమీన్ దారు గారు మాయందలి జ్యేష్ఠముచేత మారున్లు, ఎట్టేటుకున్లు, కష్టము కలుగులగున, పైన వుదహరించిన ఆస్తులలోని నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగాను, అనవసరముగాను, సదరు జమీన్లో చేరిన స్వంత కమితము (వయితేటు) భూములకు నజరానాలు పుచ్చుకుని వాట్లయందు రహితులకు జరాయి. తీ హక్కులు కలుగ చేయడము, మామూలుగా సదరుకమితపు భూములమీదను వచ్చుచున్న ఆదాయముకంటె చాలాతక్కువ కేట్లతోను, విరుద్ధపు పరతుతోను, కష్టముల యివ్వడము మొదలగు ఏర్పాట్లు జరిగించినట్లున్న ముందున్ను అట్లే ప్రకారము జరిగించబోవు చున్నట్లున్ను మాకు తెలియవచ్చినది.

శాస్త్రనిర్దుష్టముగా మాతండ్రితో ఆలాటి వడంబడికలు యిదివరకు చేసుకున్న, ముందుచేసుకొన పొయ్యేవారు మారున్లు, ఎట్టేటుకున్లు, కలిగేవచ్చుముకు వారు నష్టపడవలసినవాలే కాని ఆ యేర్పాట్లు ఏ విధముగాను మమ్ముచుగాని, ఎట్టేటునుగాని, బాధించజాలవలెన్ని, అట్టి వారిపైన సంకీర్ణ దర్శములనుబట్టి లాప్రకారము చేర్యలు జరుపబడునని యిందు మూలముగా తెలియపరచడ మైనది.

గోపింద శాన్ } శ్రీ-రా-వి. అంకితము. బమ్మపేట, బండరు 5-11-15. ప్రసాద్ బహదర్.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1.కి రు 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరకలుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి మీది ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వమువలన గలుగును వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణా జిల్లాలోని యేలూరు తాలూకా యందుగల చింతలపూడికిని యేలూరునకును 30 మైళ్లు పొడవైన రోడ్డును పూర్తిచేసి, ఆ రోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్డుబండ్లుగూడను మూడు 20 గంటలు పట్టును. ఆ ప్రయాణమిప్పుడు రెండు మూడు గంటలలో నుకరియగ జేయవచ్చును. ప్రయాణపౌకర్యమును గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందునుట కేర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

ఒక మోటారు బండినుండి తేవడము 28 మంది ప్రయాణము చేయగలదు. ఈ మోటారును మోటారుబండ్లు నడుచుట పొరంభించినది. బండ్లు ఏ కేసుండి నడుచుకదియును టిక్కెట్లధర వివరము కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట పొరంభించుటకు వారణాసినుటలను యందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి నందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్టేషనులలోను ఒకటొకటాయును వెల్లడిచేయుచును.

ప్రాప్తేటరు,

కృష్ణా మోటారు సర్వీసు కంపెనీ.

అపొమేయము

(శ్రీ మహా దేవీ భాగవతము)

ఇందు రాఘవ యాత్ర పాండవాది సత్కీర్తనలు మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి. నివృత్తియులకు సకల నుముత్తజనులకు నుపయోగములకు పాఠశాలిక విషయమును ప్రవృత్తియులకు లగువారికి నావశ్యకములకు వెక్కిరియును సుసంధ్యముగ వర్ణింపబడినది. మరియు పరదేశ తాత్త్వము పాకల్యముగ నుపదేశింపబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ గ్రంథములను చెన్న పురమున శ్రీ గవర్న మెంటువారి ఓరీయం యంటల్ మేన్యుస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుతి ననుసరించి సమర్థకథనము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశోధింపించి సకల శాస్త్రోపశాస్త్రములకు వ్యాధినివారీ మేలికాగితములపై మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీ పద్మావతి మొదలు జగ్గారావు బహుద్దాసవారు శ్రీమేళమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే పుక్కిలు : తుత్తికోధనువాల్లయందు ముద్రింపబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రాణమునకు దయచే కదలిక సామ్యుగా సగల రాజా మాతృకు కృతకూతము రాజుట్టదలచి మే నులభము చేయించిరి.

సారబట్టితో బైయింకు చేయించి పుస్తకము 1కి రు 1-0-0 మార్పు కాగితముతో బైయింకు " " " 0-14-0 అబ్బురకేటరిమిషన్ ప్రెస్ విశాఖపట్నం వాల్తేరుకయ్యేశాస్త్రి,

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసుకుండి మీరు ఏ సామానున్న మీ ఎంత విలువగలది కావలసియున్నను మాకు ప్రాసెయివల గ్యయముగా ఖరీదుచేసి సరఫరాచేయగలము మంచిసామానులను సంపాదించు ఒక్కసారి పరీక్షించి చూచి మీరే తెలియగలదు.

విలాసము—గోకేలు ఏజెంట్

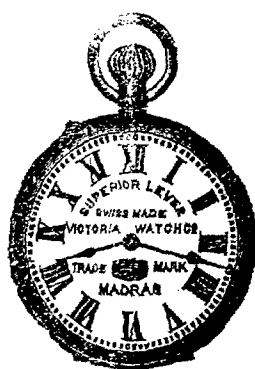
కమిషను చూచు

42 నాలాజాకోడ్, మదరాసు.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపెనీకిగాను గెట్టితరమైన సామానులతో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెనీ పేగున్న పీపాయిచూడ్కు చేసియుండును. ఈ గుసీయరు లీవరు (డియారము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపునదియు నిండా గుండరముగను లోట్టు అద్దపు మూతగలదియు.

మాకంపెనీ పేగు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెనీ పేగు కలిగి టక్కు వధరకు ఆహ్వానించును. మునుపటి కల రు. 8—0—0.

ఇప్పుటి కల గొలుసుతోచేరి ,, 8—0—0.

విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకాడుపేట, మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, స్పటికి, బాలింతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రിയమగుటచేతను, నడసర సమయములందు దొరకుట దుస్సము మా డిపొయందలి కస్తూరి యంతిర పదార్థము కేవియును జేర్చబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిశి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రు 30-0-0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

శ్రీమదమరసింహకృత

నామలింగానుశాసనము

ఆంధ్ర ఆంధ్రయ పర్యాయపద సహితము

చిన్నపైజ మేలైన కాగితములు. మంచి అట్ట బైండు నల్లవేయువారికి అత్యంతోపయోగము.

కల 0—8—0

ఆర్. నేంకేశ్వర్ అన్ కో.

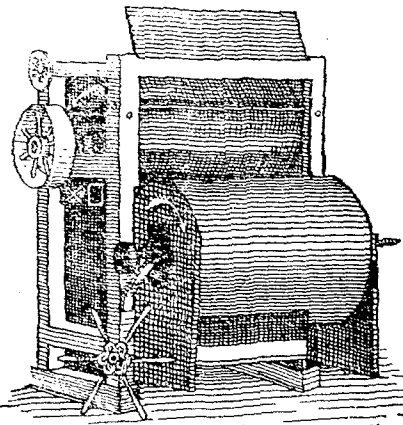
ఆంధ్ర ముద్రాలయాధికారులు,

మదరాసు.

వేరు శె న గ ల ను ఒ లు చు యం త్ర ము.

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినువ ఓక్సుకంపెనీవారివల్ల తయారు

వేరు శెనగ కాయలను పగులగొట్టి, కప్పు నలగ కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది. కావలసిన రకమును తెలియపరచి, నట్లయిన ధరలు తెలియపరచబడును.

సామాను వర్తకులయిన చేసి నష్టయి చేయబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

80 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు

చేయుటకు గాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి

యున్నవి.

చిరునామా:—బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక ఓక్సుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

రెండు ముల బహుముఖములతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-8-0
రెండు ముల బహుముఖములతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-8-0

ఇందలి రసజీయములు వాసన చెప్పినవి గాదు. తేలిక చూచి దువ్వుకొని ఇతరుల పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యున్నది. వెంట్రుకలను వెరుగఁ జచ్చున మెదడునకు నలవ జేయును. కండ్లకు చల్ల దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాతాహ్నము పర చినందున ఈచమురును స్పృహలోగా మనోహరముగా వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయారు చేయించి వేలకొని డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా ప్రతిమలు పొందియున్నాము.

తాంబూలమాత్రము 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ కేవల బ్రూచి 1, పునగడ్డవి 1, అత్తరదిల్లీ 1, వెరగి 86 రహమతులు
త్వరితము! కొద్దిప్రతులే గలవు! మంచి సమయము

బరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటి భాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 ఆణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ తెలియఁజేయుటకు నులభజేయి తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన వలన భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధురూపముగ మాదిరించిన పుస్తకమిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచంకామమని లోకమునకు యాకాశపు యుద్ధమని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. "నిజముగా బరోపాఖండమున" జర్మనీ మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా నెఱంగడితు జర్మనీ యుల్పత్రి మొదటిపుటివరకు జరిగినవిషయములను దున్నవి. బరోపాఖండము జరుగుటకు నరియైన కారణము తెలుంగగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడిన యీ ప్రకరణముల ప్రధాన వివరాలను జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంకేరి నిర్మాణము గతకాలమున బరోపాఖండ గతిన మార్పులు, జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యొకమత్యమందిన వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు జర్మనీ యేకాధిపత్యము ఉచ్చదశకుఁబడుట అధికారిజన్మభణము, రాజునమదము, గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనీయుచేసిన పోటాపోటీలు బాల్కన్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు బరోపా సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యువరాజు చంపబడిన వెనుక సార్వభౌముల యుత్తరప్రత్యుత్తరములు సార్వభౌములారంభించిన మహాయుద్ధవివరములు గలవు. బరోపా చరిత్రము నింతవిపులుయుగా నిజకారణ సహితముగా నెఱవను నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పుగలము. పుస్తకమును దీసి చదివినవారి కీ విషయముల సత్యావస్థయు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 భూగోళచటములును, 120 పుటల విషయము నున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమునబంపబడును. టెంట్ల టెంటునే తతిమ్మాభాగములు తెలువదుచుండును. ఇందులో అర్థ పేజీలను మాదిరించిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు. ఇవ్వబడును. చిరునామా -- సుపీరియర్ బుక్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు వైట్లను, కాళ్ళను, ప్రయాణికులకు సర్వీస్ కాళ్ళను, కావలసినవారు ఈ క్రింది ఆద్రమకు వ్రాయును. ఈ కంపెనీవారు ఆంగ్లము, విశేషకాలము నుండి మోటారు వైట్లమున ప్రశిక్షింపి మహారాజులు, రాజులు, జమీన్ దారులచే ఆభిమానింపబడినవారు. మీరు క్రొత్త కాళ్ళుగాని, పాత కాళ్ళుగాని మంచివిగాను తీసియివ్వగలరు. తిరుగు మీ కాళ్ళను కావలసినయెడల అమ్మియివ్వగలరు. ఇట్టి సదుపాయ విచ్ఛటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, బ్యూబులు యితరసామానులు యాత్తును మీరు చాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు ఆడకేయ్యగలరు.

గ్యాల్లీ లండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మాంటింగ్ రోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపునిధానము ను, బోధనాధ్యయములను అత్యుత్తము. పరిశ్రేయ గమనిక:— పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగ వకతయి, భోజనాదికములు ను ఏర్పాటుచేయబడును. పరిశ్రేయ పరిధయమున క్లాసుప్రారంభమునకు తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వము చేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయేదీకొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనుడు.

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1.కి నెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం 212, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాప్రతిమలు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూర ప్రేమము నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము శ్రుతికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వెద్ద చక్కని సీస అద్దము	6	0	0
సీస అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభావలో వ్రాయవలెను.
ఆమాభాయి వాగ్భిజే ఫటల్,
కరంపాడి. ఆనందమూర్తముగా, కైరాజిల్లా
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamad.
Via Anand Kaira District

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిమృతము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతుశక్తి, రక్తవృద్ధిని, యౌవన సుఖమును, సంశాసనాప్తిని, సరములగుటల్యమును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 యు. డబ్బీ రు. 1-0-0
ఘనసారచండిని:— ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, అంటు సెగరొగములను మూత్రపురుగుటకు, తత్ఫలమే మామ్యము.
2 సీసాలు చాలును. సీసా రు. 1-4-0 వి. పి. చార్జీ నేరు.
ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

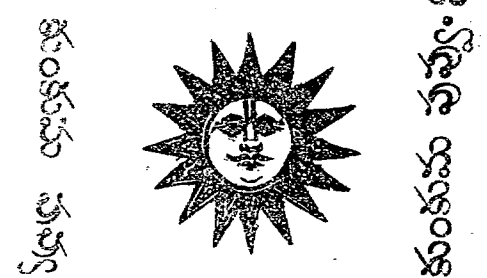
మూడవ: చివరి వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:— డా॥ హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చుచు బహు ప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 లంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గౌ పంపుదుము వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, 145, కాళిధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకకాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక ప్రేమమును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అవశ్యముగా జనున వలయును. ఈ పుస్తకమును తెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవింద్రి, ఆలంకరిగ్రహ బోధనాధ్యయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంటింగ్ రోడ్డు, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

వృక్షమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాఘమున గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అంధు కంపెనీ.
21, హమ్మంపేట్, బొంబాయి.

సర్వనోగ కుతారము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాలక్షేప భేదములు లేక ఆలంబ్యుద్ధులగు స్త్రీపురుష లిరువురును సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.
మననమంజరి మాత్రము.
40 గల డబ్బీకము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీబాబజార్ గోడు మద్రాసు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.
తంతి విలాసము:— "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టి ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మాసైబలకు తగుమైనట్లు ఇమిలేషక కెంపులున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను మైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్హు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

